

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość
dla doradców zawodowych
szkół podstawowych

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Małgorzatę Prus
Podkarpackie Towarzystwo Edukacji Alternatywnej Wszechnica sp. z o. o.

Spis treści

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH.....	1
SCENARIUSZ 1 (z 3).....	3
PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ.....	5
ZAŁĄCZNIKI.....	15
SCENARIUSZ 2 (z 3).....	22
PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ.....	24
ZAŁĄCZNIKI.....	34
SCENARIUSZ 3 (z 3).....	41
PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ.....	43
ZAŁĄCZNIKI.....	53

SCENARIUSZ 1 (z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klas VII-VIII / II ETAP EDUKACYJNY

PROWADZONYCH PRZEZ: doradcę zawodowego

TEMAT: Kim jestem? Metoda Bilansu Kompetencji, czyli moje mocne strony na drodze do indywidualnego rozwoju.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

Cele zostały określone w oparciu o treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkół podstawowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego:

- poznawanie własnych zasobów
- wprowadzanie uczniów w świat zawodów i rynek pracy
- ukazywanie wartości rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Wymagania zostały określone w oparciu o treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII- VIII szkół podstawowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. Uczeń:

- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie

- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby

METODY PRACY:

- film w serwisie YouTube
- ćwiczenie integracyjne online
- ćwiczenie z kartą pracy online
- burza mózgów online
- ćwiczenie ewaluacyjne
- zadanie rozwojowe
- zadanie interaktywne na platformie edukacyjnej
- praca z aplikacją IBE „Metoda Bilansu Kompetencji”

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- laptop z dostępem do internetu
- kamera, mikrofon, głośniki, słuchawki
- urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, ksero)
- program do zdalnej edukacji, np. MS Teams
- kreator do tworzenia interaktywnych map myśli Coggle
- aplikacja IBE „Metoda Bilansu Kompetencji”
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- serwis społecznościowy YouTube

PRZEWIDYWANY CZAS: 90 minut / dwie jednostki lekcyjne

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Na początku zajęć – tuż po tradycyjnych czynnościach organizacyjnych – ma miejsce integracja zespołu klasowego. Z racji, że nauka odbywa się w formie zdalnej za pośrednictwem platformy edukacyjnej ćwiczenie ma pewne ograniczenia. Niemniej jednak ważne jest, aby nie pomijać elementu integracji. W dobie zdalnej edukacji oraz izolacji domowej młodzieży szkolnej należy zwrócić szczególną uwagę na budowanie i podtrzymywanie więzi społecznych między osobami uczącymi się w klasie.

Dobre relacje oraz pozytywna atmosfera stanowią gwarancję bezpieczeństwa i efektywności procesów edukacyjno-wychowawczych, nawet jeśli odbywają się one w formie online. Uwzględniając potrzeby i możliwości osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosować ćwiczenia indywidualnie i zaproponować wybór jednego z zadań oraz formę jego realizacji: ustną, pisemną, tradycyjną lub online.

Ćwiczenie pierwsze ma tytuł: „Krzyżówka z mojego imienia” i zawiera hasło krzyżówki do uzupełnienia imieniem osoby ją tworzącej. Instrukcja: wpisz swoje imię w poziome hasło krzyżówki. Następnie dopasuj swoje pozytywne cechy w taki sposób, aby kolejno przecinały w pionie poszczególne litery twojego imienia. W ten sposób powstanie krzyżówka z poziomym hasłem będącym twoim imieniem. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku. Źródło ćwiczenia: [Krzyżówka z mojego imienia](#), materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/31772900>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Ćwiczenie drugie ma tytuł: „Kilka słów o Tobie” i zawiera cztery niedokończone zdania mające opisać osobę. Instrukcja: poproś osobę z klasy, aby opowiedziała o Tobie kilka słów. W tym celu może dokończyć cztery zdania rozpoczynające się od stwierdzeń: „Lubię Cię za...”, „Popracuj nad...”, „Cenię w Tobie...”, „Wzmacniaj w sobie...”. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku. Źródło ćwiczenia: [Kilka słów o Tobie](#), materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/59073200>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Część 2. Osoba prowadząca zajęcia zaprasza uczniów i uczennice biorące udział w ćwiczeniach integracyjnych do omówienia podjętych aktywności. Następuje krótka sesja pytań i odpowiedzi. Podczas podsumowania aktywności osoba ucząca zwraca uczniom i uczennicom szczególną uwagę na fakt, że integracja to przede

wszystkim poznanie siebie nawzajem oraz zespołu, wspieranie relacji oraz empatii. Tego typu ćwiczenia stwarzają przestrzeń zarówno do autoprezentacji własnych zasobów, ale także do wypracowywania zasad współpracy w grupie.

Uczeń, uczennica, dzięki aktywnemu udziałowi w zaproponowanych ćwiczeniach integracyjnych, rozpoznaje własne zasoby takie jak między innymi zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe, dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł oraz rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.

Po mini-dyskusji następuje określenie problematyki zajęć. Osoba prowadząca warsztaty podaje ich temat ustnie i jednocześnie zapisuje na wirtualnej tablicy. Temat brzmi: „Kim jestem? Metoda Bilansu Kompetencji, czyli moje mocne strony na drodze do indywidualnego rozwoju”. Osoby uczące się mogą w tym miejscu zgłaszać swoje potrzeby związane z realizacją zajęć w zależności od swoich możliwości dyktowanych specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciel, nauczycielka podczas tej części zwraca uwagę na to, że uczniowie i uczennice będą mieli podczas realizacji poszczególnych faz lekcji wybór w zakresie rodzaju i formy proponowanych ćwiczeń i zadań. Do dyspozycji mają karty pracy w wersji elektronicznej oraz drukowanej, także forma odpowiedzi obowiązuje do wyboru: ustna lub pisemna.

Część 3. Faza realizacji lekcji składa się z dwóch zasadniczych etapów. Pierwszy etap to praca z filmem. W tym celu osoba ucząca udostępnia na platformie do zdalnej edukacji nagranie opublikowane w serwisie YouTube przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie. Film „[Jaki jestem? Oto jest pytanie?](https://www.youtube.com/watch?v=4gp_EQ7F_bo)” stanowi wprowadzenie do dyskusji na temat bilansu kompetencji (film w serwisie: https://www.youtube.com/watch?v=4gp_EQ7F_bo), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Wykorzystanie filmu w procesie uczenia się ma wpływ na lepsze rozumienie prezentowanych treści. Dlatego efektywniejszym rozwiązaniem w tym przypadku jest wizualizacja treści w formie video zamiast mini-wykładu, pogadanki czy prezentacji multimedialnej. Szczególnie jest to istotne, gdy w grę wchodzi zdalna edukacja i przekaz lekcji za pośrednictwem platformy.

Włączenie filmu w realizację treści z rozporządzenia o doradztwie zawodowym w klasach VII-VIII szkoły podstawowej pozwala na głębsze zaangażowanie osób uczących się oraz wyposażenie ich w przydatne narzędzia do budowania swojej ścieżki rozwoju edukacyjnego i zawodowego. W efekcie zajęcia nabierają niebanalnego charakteru i motywują uczniów do wymiany poglądów.

Część 4. W tym miejscu następuje omówienie filmu i postawienie pytania problemowego. Osoby uczące się przystępują do pracy z metaforą filmową, która stanowi swoiste studium przypadku. Uczniowie i uczennice współpracują online w parach z wykorzystaniem karty pracy „Film”, która zawiera: listę pytań, zestaw odpowiedzi, notatki do filmu. Karta pracy udostępniona jest w wersji elektronicznej na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (karta pracy w serwisie:

<https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/39026000>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Pytania do filmu brzmią: „O czym opowiada prezentowany film?”, „Na co warto zwrócić szczególną uwagę?”, „Co myślisz po obejrzeniu filmu?”, „Dlaczego akurat to jest ważne?”, „Czego doświadczyli bohaterowie filmu?”, „W jaki sposób sobie poradzili?”, „Jak został rozwiązany problem?”, „Jakie inne rozwiązania proponujesz?”, „Które działania prowadziły do sukcesu?”, „Jak potoczy się dalej ta sprawa?”, „Jaka mądrość płynie z tego filmu?”, „Co zrobisz z pozyskaną wiedzą?”, „Komu chcesz przesłać ten film?”, „Co zyska po obejrzeniu filmu?”.

Instrukcja: zbuduj krótką ustną lub pisemną wypowiedź na temat prezentowanego filmu. W tym celu możesz skorzystać z gotowej listy pytań zamieszczonej w karcie pracy na platformie ZPE. Odpowiedzi zapisz w pustych polach z prawej strony lub przekaż je ustnie osobie prowadzącej zajęcia. Następnie zanotuj najważniejsze informacje w polu przeznaczonym na notatki do filmu.

Przedyskutuj swoje odpowiedzi z kolegą lub koleżanką w parze za pośrednictwem wideorozmowy, a następnie na platformie do zdalnej edukacji. Jeśli coś w tym zadaniu jest dla Ciebie niezrozumiałe wówczas poproś o wyjaśnienie osobę nauczającą. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Po wykonaniu zadania następuje sformułowanie pytania problemowego, które stanowi punkt wyjścia do dalszych aktywności na zajęciach. Ważne, aby miało ono otwartą formę, wzbudzało zaciekawienie uczniów i uczennic, motywowało ich do poszukiwania odpowiedzi. Pytanie problemowe ma uświadomić pewien obszar niewiedzy, pomóc dojść do jego źródła i znaleźć konstruktywne rozwiązanie.

Stawianie pytań problemowych na zajęciach doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII w szkole podstawowej wspomaga uczniów w rozwijaniu umiejętności uczenia się. Metoda ta angażuje uczniów i uczennice do samodzielnego oraz zespołowego poszukiwania twórczych rozwiązań problemów formułowanych w trakcie zajęć z doradcą zawodowym.

Dzięki pytaniom problemowym uczniowie i uczennice uczą się przez refleksyjną obserwację. Celem dobrych pytań jest stworzenie sytuacji problemowej i skłonienie uczniów do refleksji, przez co procesy nabywania nowych kompetencji na zajęciach doradczych nabierają dynamiki i mają aktywny charakter.

Część 5. Osoby uczące się próbują wspólnie odnaleźć odpowiedź na sformułowane w poprzednim ćwiczeniu pytanie problemowe. W tym celu nawiązują współpracę online w formie wirtualnej burzy mózgów. W robieniu notatek wspomagają się interaktywną mapą mentalną tworzoną w aplikacji [Coggle](https://coggle.it/) (serwis: <https://coggle.it/>), dostępny online [dostęp: 3.03.2022].

Instrukcja: stwórz projekt notatki, w której zanotujesz pomysły stanowiące propozycję rozwiązania pytania problemowego. Wykorzystaj do tego edytor graficzny do tworzenia map mentalnych Coggle. Podczas współpracy online nad mapą Coggle odnieś się do doświadczeń zdobytych w pracy z filmem. Swoje pomysły opisz kolegom i koleżankom z klasy. Uzasadnij swoje zdanie krótko, jasno i rzeczowo.

Po zebraniu pomysłów następuje ich weryfikacja i uporządkowanie, a następnie wybór trzech najważniejszych z nich. Dzięki wirtualnej burzy mózgów uczniowie i uczennice dokonują analizy problemu zawartego w pytaniu z różnych punktów widzenia. Ponad to aktywnie współpracują w zespole, dyskutują, argumentują, wysłuchują zdania innych osób, oceniają i weryfikują trafność i zasadność pomysłów swoich oraz innych osób w zespole.

W efekcie współpracy online z wykorzystaniem burzy mózgów osoby uczące się rozwijają indywidualną oraz zespołową kreatywność, doskonałą samodyscyplinę oraz ćwiczą się w formułowaniu otwartych pytań. Metoda ta pozwala na wspieranie kompetencji, które mogą stanowić zasoby uczniów i uczennic w budowaniu własnego portfolio edukacyjno-zawodowego.

Część 6. Drugim etapem fazy realizacji lekcji jest praca z aplikacją Instytutu Badań Edukacyjnych [Metoda Bilansu Kompetencji](https://mbk.ibe.edu.pl/) (metoda w serwisie: <https://mbk.ibe.edu.pl/>), dostępny online [dostęp: 1.03.2022]. Najważniejszy cel to poznawanie własnych zasobów oraz określanie aspiracji i potrzeb w zakresie

własnego rozwoju przez uczniów i uczennice. W efekcie, dzięki aktywnościom zaplanowanym w tej części zajęć, będą doskonalili kilka kluczowych kompetencji.

Najistotniejsze z nich to: rozpoznawanie własnych zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych, dokonywanie syntezy informacji o sobie przydatnych w planowaniu ścieżki rozwoju wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz z innych źródeł, rozpoznawanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnianie ich w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Osoba ucząca proponuje uczniom i uczennicom różnorodne aktywności związane z wdrażaniem pierwszego etapu bilansu kompetencji. Mowa tutaj o etapie identyfikowania polegającym na rozmowie lub cyklu rozmów z doradcą zawodowym. Konsultacje mają na celu identyfikację osiągniętych efektów uczenia się u ucznia, uczennicy. Dodatkowo mogą zostać tutaj wykorzystane kwestionariusze, metody alternatywne, obserwacja, aby jeszcze lepiej wesprzeć osoby uczące się.

Preferowana forma ma charakter indywidualny, jednak podczas warsztatów w klasach VII-VIII szkoły podstawowej osoba doradcy zawodowego wykorzystuje elementy metody bilansu kompetencji w pracy grupowej. W tym miejscu ma to jeszcze inny wymiar, gdyż zajęcia odbywają się w sposób zdalny na elearningowej platformie edukacyjnej. Dlatego aplikacja IBE sprawdza się tutaj bardzo dobrze.

Instrukcja: zapoznaj się z najistotniejszymi aspektami Metody Bilansu Kompetencji. Informacje oraz narzędzia ujęte w aplikacji IBE pomogą Ci w rozpoznaniu i uporządkowaniu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zdobytych przez Ciebie w szkole, na kursach, podczas wolontariatu czy realizacji różnych projektów. W przypadku trudności poproś o pomoc osobę doradcy zawodowego lub rówieśników z klasy. Razem poszukajcie rozwiązań i pomysłów, które najbardziej Wam odpowiadają.

Wykonując proponowane przez doradcę zawodowego ćwiczenia z wykorzystaniem aplikacji określcie: swoje predyspozycje i zainteresowania, dotychczasowe doświadczenie oraz możliwe kierunki dalszego uczenia się. Efektem pracy w aplikacji IBE stanie się Wasze portfolio. Każdy/każda z Was będzie dysponować listą kompetencji i dowodami na ich posiadanie. Na podstawie tego zestawienia możecie opracować swój indywidualny plan rozwoju edukacyjnego i zawodowego.

Część 7. Osoba prowadząca zajęcia dokonuje krótkiego omówienia efektów osiągniętych podczas wyżej opisanej fazy realizacji lekcji. Uwzględniając potrzeby i możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ta część lekcji przybiera swobodną formę i odbywa się z wykorzystaniem pogadanki online.

Najważniejsze wnioski mogą zostać zapisane w postaci kilku punktów lub pytań. Uczennice i uczniowie mogą również samodzielnie zanotować najistotniejsze ich zdaniem informacje i podzielić się swoją notatką z kolegami i koleżankami z klasy na wirtualnej tablicy platformy do zdalnej edukacji.

Nauczyciel, nauczycielka zwraca młodzieży uwagę na trudną, ale bardzo przydatną umiejętność dokonywania rekapitulacji. Streszczanie, wypunktowanie, podsumowanie, przegląd najważniejszych elementów pozwala spojrzeć na omawiane zagadnienie jeszcze raz i wyłuszczyć z niego, wszystko to co stanowi sedno sprawy. Dzięki rozwijaniu opisanej umiejętności osoby uczące się usprawniają swoje kompetencje komunikacyjne.

Część 8. Podsumowaniem zajęć jest ćwiczenie multimedialne na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej. Jego celem jest utrwalenie wiedzy zdobytej na zajęciach oraz sprawdzenie, czy założone cele lekcji zostały zrealizowane. Osoby uczące się w atrakcyjny i przystępny sposób dokonują weryfikacji wiadomości uzyskanych w trakcie warsztatów na temat metody bilansu kompetencji.

Ćwiczenie ma tytuł: „Bilans kompetencji” i zawiera tekst z lukami do uzupełnienia. Tekst pochodzi z następującego źródła: [Bilans kompetencji](#), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Instrukcja: uzupełnij tekst brakującymi wyrazami: słabych, kompetencji, pracy, wiedzy, umiejętności, kwalifikować, kompetencji, mocnych, uczenia się, cel, zawodowego. Powodzenia! Zadanie z lukami „[Bilans kompetencji](#)” (dostępne w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/93037300>), dostępny online [dostęp: 6.03.2022]. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

W przypadku jakichkolwiek trudności związanych z wykonaniem ćwiczenia, m.in. problemów technicznych, można zaproponować uczniom i uczennicom, kilka pytań do tekstu źródłowego. Zdania pytajne mogą w pierwszej kolejności dotyczyć brakujących w tekście słów kluczowych. Osoby uczące się mogą podjąć próbę zdefiniowania lub odszukania znaczeń w wybranej internetowej encyklopedii lub w słowniku języka polskiego. Jest to propozycja ćwiczenia w parach.

Osoby uczące się znaczenie słów mogą sprawdzić w [Słowniku Języka Polskiego PWN](#) (hasła w serwisie: <https://sjp.pwn.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022] oraz w [Encyklopedii PWN](#) (hasła w serwisie: <https://encyklopedia.pwn.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022]. Synonimy słów mogą sprawdzić w [Słowniku Synonimów](#) (hasła w serwisie: <https://www.synonimy.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Dzięki temu ćwiczeniu uczniowie i uczennice korzystają z różnych źródeł informacji, np. słowników i encyklopedii oraz zasobów internetu i rozwijają kluczowe kompetencje językowe. Doskonają umiejętność poszukiwania, porządkowania, krytycznej analizy oraz wykorzystania informacji z różnych źródeł.

Zgodnie z instrukcją zawartą na Zintegrowanej Platformie skierowaną do osób uczących się: „z ćwiczeniami interaktywnymi możesz pracować w dwóch dodatkowych trybach: w trybie dla osób niedowidzących i niewidomych, w którym materiał jest w pełni obsługiwany przy pomocy klawiatury wraz z uruchomionym dedykowanym czytnikiem ekranu.

Aktywacja tego trybu następuje poprzez wciśnięcie kombinacji klawiszy Ctrl plus Enter oraz w trybie umożliwiającym obsługę wyłącznie za pomocą klawiatury. Aktywacja tego trybu następuje poprzez wciśnięcie kombinacji klawiszy Shift plus Enter lub przez kliknięcie przycisku z ikoną klawiatury umieszczonego na nagłówku. W obydwu trybach moduł ćwiczeniowy lub jego element, na którym może być wykonana akcja (aktywny), jest otoczony ciemnoniebieską ramką.

Część 9. Osoba prowadząca zajęcia daje uczniom i uczennicom dwa zadania rozwojowe do wyboru do wykonania po lekcji. Głównym celem ćwiczeń jest motywowanie uczniów i uczennic do samodzielnych poszukiwań oraz brania odpowiedzialności za własny proces uczenia się.

Zadanie pierwsze do wyboru: obejrzyj wraz ze swoimi bliskim, rodzicami lub opiekunami film: „[Będzie...Będę...](#)”. Następnie porozmawiaj z nimi o Twojej przyszłości. Zapytaj jak ją widzą Twoi bliscy, potem opowiedz, jakie jest Twoje zdanie na ten temat. Przedstaw im kim ty chciałbyś/chciałabyś być, co chciałbyś/chciałabyś robić w przyszłości. (film w serwisie: <https://www.youtube.com/watch?v=rQk6uIBTFEE>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Zadanie drugie do wyboru: postaw sobie pytanie: „Co tak naprawdę mnie interesuje?” Możesz obejrzeć film „[Drogi Zawodowe - Zainteresowania cz. 1](#)”.

Następnie narysuj mapę myśli, w której określisz swoje zainteresowania, ambicje, marzenia oraz umiejętności, kompetencje. (film w serwisie: <https://www.youtube.com/watch?v=UxQTfHdhuPA>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022]. Do wyboru masz tradycyjne techniki tworzenia map mentalnych lub kreatory mind mapping online.

Zadanie możesz opracować w formie pisemnej lub ustnej. Wyniki swojej pracy domowej prześlij nauczycielowi, nauczycielce za pośrednictwem platformy do zdalnej edukacji. Możesz również w wyznaczonym do tego czasie przez osobę uczącą przekazać wyniki pracy w formie ustnej.

EWALUACJA ZAJĘĆ

Na zakończenie zajęć osoba prowadząca warsztaty prosi uczniów i uczennice o udzielenie konstruktywnej informacji zwrotnej na temat uczenia się podczas lekcji. Osoby uczące się mają do dyspozycji kartę pracy, która zawiera szablon ewaluacji mający cztery pytania otwarte do udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej.

Pytania są następujące: „Co jest dobre?”, „Co wymaga poprawy?”, „Jak należy to poprawić?”, „W jakim kierunku pracować dalej?”. Podczas udzielania odpowiedzi należy pamiętać o zasadach dobrej, empatycznej komunikacji, która nie blokuje rozmówców, a otwiera ich na akt udzielania i przyjmowania konstruktywnych informacji zwrotnych w określonej formule.

Instrukcja: udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach. Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji. Informacja zwrotna może być ustna lub pisemna. Zanotuj ją w polach karty pracy lub wyślij za pośrednictwem chatu. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Źródło ćwiczenia: [EWALUACJA Konstruktywna Informacja Zwrotna](#), (2022), Warszawa: ZPE, materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/12658000>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Ewaluacja zajęć odbywa się również na bieżąco podczas warsztatów. Nauczyciel, nauczycielka udziela ustnej informacji zwrotnej, wspierając w ten sposób uczniów i uczennice wykonujących określone zadania i ćwiczenia. W razie uzasadnionej potrzeby osoba ucząca dokonuje ewaluacji aktywności podejmowanych przez młodzież również w formie pisemnej za pośrednictwem chatu.

BIBLIOGRAFIA

1. Baraniak B., (2008) *Edukacja w przygotowaniu człowieka do pracy zawodowej*, Warszawa: IBE.
2. Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., (2011) *Drogi kariery: jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3. Gołębiowska I., (2016), *Dojrzewanie do zawodu*, „Wychowawca”, nr 6, s. 22-24.
4. Góra-Olszewska J., (2013), *Mapa poznania siebie*, „Głos Pedagogiczny”, nr 9, s. 41-42.
5. Guichard J., Huteau M., (2005) *Psychologia orientacji i poradnictwa zawodowego*, Kraków: Impuls Wydawnictwo.
6. Kania I., (2010), *Jak towarzyszyć uczniom w rozwoju społeczno-zawodowym? Gry szkoleniowe i scenariusze zajęć do pracy z młodzieżą*, Warszawa: Difin.
7. Kukła D., (2008) *Komunikacja w doradztwie zawodowym*, Radom: Instytut Technologii Eksploatacji - PIB.
8. Kukła D., Duda W., (2016) *Poradnictwo zawodowe: rozwój zawodowy w ujęciu przekrojowym*, Warszawa: Wydawnictwo Difin.
9. Łukasiewicz A., Sołtysińska G., (2003) *Szkolny doradca zawodowy*, Warszawa: KOWEziU.
10. Mursztyn-Gorgoń D., (2016/2017), *Nauczyciel doradcą zawodowym ucznia*, „Uczyć Lepiej”, nr 1, s. 16.
11. Paszkowska-Rogacz A., (2009) *Doradztwo zawodowe: wybrane metody badań*, Warszawa: Difin.
12. Rosalska M., Wawrzonek A., (2012) *Między szkołą a rynkiem pracy: doradztwo zawodowe w szkołach*, Warszawa: Difin.
13. Sidor-Rządowska M., (2018), *Coaching kariery. Doradztwo zawodowe w warunkach współczesnego rynku pracy*, Warszawa: Wolters Kluwer.
14. Stańczyk I., (2013), *Doradztwo personalne i zawodowe*, Warszawa: Difin.
15. Stańczyk I., (2019), *Nowe trendy w doradztwie personalnym i zawodowym*, Warszawa: Wydawnictwo Difin.
16. Wojtasik B., (1997) *Warsztat doradcy zawodu*, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN.

NETOGRAFIA

1. [Baza Dobrych Praktyk. Walidacja i zapewnianie jakości](https://walidacja.ibe.edu.pl/dobrepraktyki/index.php), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/dobrepraktyki/index.php>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
2. [Bilans kompetencji](https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
3. [Czym jest Moje Portfolio?](https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
4. [Kompas szkolnictwa branżowego](https://szkolnictwo.ibe.edu.pl/), (2022), Warszawa: Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://szkolnictwo.ibe.edu.pl/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
5. [Kompas](https://kompas.ibe.edu.pl/), (2022), Warszawa: Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://kompas.ibe.edu.pl/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
6. [Od aktora do autora: wspieranie młodzieży w konstruowaniu własnej kariery](https://doradztwo.ore.edu.pl/od-aktora-do-autora/), (2012), Warszawa: KOWEziU, artykuł w serwisie: <https://doradztwo.ore.edu.pl/od-aktora-do-autora/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
7. [Polska Rama Kwalifikacji](https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji), (2022), Warszawa: Zintegrowany System Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
8. [Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na 2022 rok](https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac), (2022), Warszawa: MEN, artykuł w serwisie: <https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
9. [Preorientacja i orientacja zawodowa](https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-zawodowa/DpQ1p1wjh), (2022), Warszawa: ZPE, artykuł w serwisie: <https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-zawodowa/DpQ1p1wjh>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
10. [Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego: przewodnik dla nauczyciela i doradcy](https://doradztwo.ore.edu.pl/warsztat-diagnostyczny-doradcy-zwodowego/), (2012), Warszawa: KOWEziU, artykuł w serwisie: <https://doradztwo.ore.edu.pl/warsztat-diagnostyczny-doradcy-zwodowego/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

Ćwiczenie: integracja zespołu.

Ćwiczenie ma tytuł: „Krzyżówka z mojego imienia” i zawiera hasło krzyżówki do uzupełnienia imieniem osoby ją tworzącej.

Instrukcja: wpisz swoje imię w poziome hasło krzyżówki. Następnie dopasuj swoje pozytywne cechy w taki sposób, aby kolejno przecinały w pionie poszczególne litery twojego imienia. W ten sposób powstanie krzyżówka z poziomym hasłem będącym twoim imieniem. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 2

Ćwiczenie: integracja zespołu.

Ćwiczenie ma tytuł: „Kilka słów o Tobie” i zawiera cztery niedokończone zdania mające opisać osobę.

Instrukcja: poproś osobę z klasy, aby opowiedziała o Tobie kilka słów. W tym celu może dokończyć cztery zdania rozpoczynające się od stwierdzeń: „Lubię Cię za...”, „Popracuj nad...”, „Cenię w Tobie...”, „Wzmacniaj w sobie...”.

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 3

Ćwiczenie: pytania do filmu.

Karta pracy ma tytuł: „Film” i zawiera: listę pytań, zestaw odpowiedzi, notatki do filmu.

Instrukcja: na podstawie obejrzanego filmu udziel odpowiedzi na pytania zawarte w karcie pracy. Odpowiedzi zapisz w pustych polach z prawej strony lub przekaż je ustnie osobie prowadzącej zajęcia. Następnie zanotuj najważniejsze informacje w polu przeznaczonym na notatki do filmu. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

 FILM

Lista pytań:

- O czym opowiada prezentowany film?
- Na co warto zwrócić szczególną uwagę?
- Co myślisz po obejrzeniu filmu?
- Dlaczego akurat to jest ważne?
- Czego doświadczyli bohaterowie filmu?
- W jaki sposób sobie poradzili?
- Jak został rozwiązany problem?
- Jakie inne rozwiązania proponujesz?
- Które działania prowadziły do sukcesu?
- Jak potoczy się dalej ta sprawa?
- Jaka mądrość płynie z tego filmu?
- Co zrobisz z pozyskaną wiedzą?
- Komu chcesz przesłać ten film?
- Co zyska po obejrzeniu filmu?

Zestaw odpowiedzi:

Notatki do filmu:

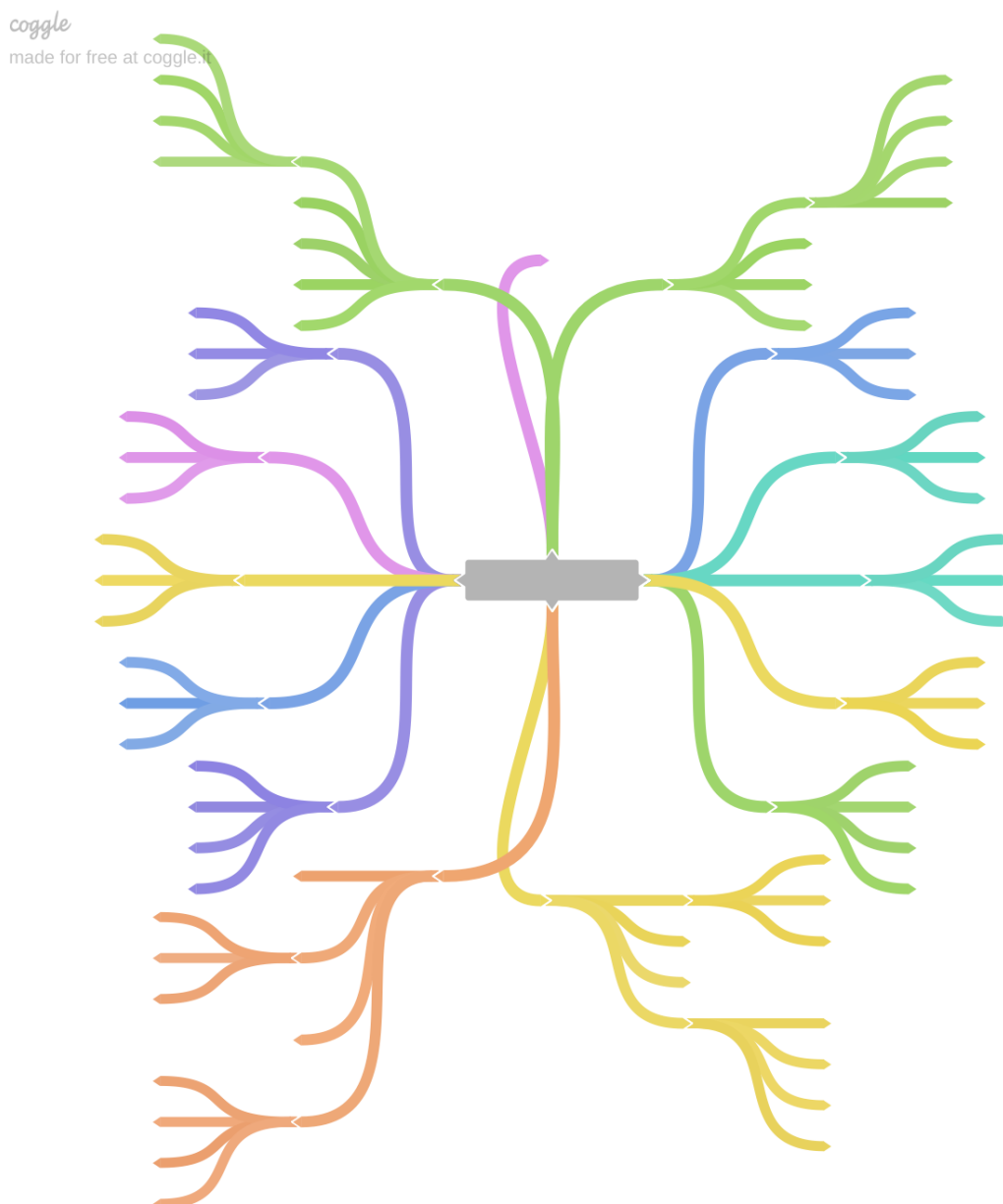
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 4

Ćwiczenie: burza mózgów.

Karta pracy: zawiera szablon mapy mentalnej służący do zapisywania pomysłów w trakcie burzy mózgów.

Instrukcja: zapisz wszystkie pomysły, które pojawią się w trakcie wirtualnej burzy mózgów. Pamiętaj o najważniejszych zasadach brainstormingu. Notatki można wykonać w formie mapy mentalnej online lub na wydrukowanej karcie pracy.

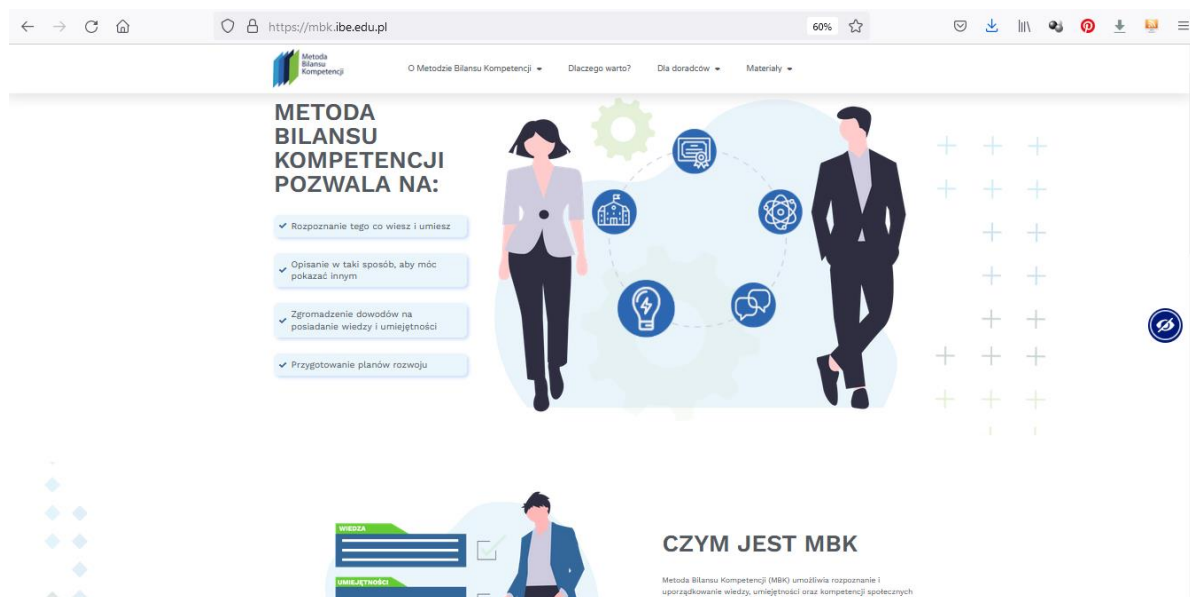
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Coggle.it. Grafika pochodzi z zasobów Coggle.it.

Załącznik 5

Ćwiczenie: aplikacja IBE.

Ćwiczenie ma tytuł: „Metoda Bilansu Kompetencji” i zawiera podstawowe informacje na temat tej metody.

Instrukcja: zapoznaj się z Metodą Bilansu Kompetencji. Pomoże Ci w rozpoznaniu i uporządkowaniu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zdobytych przez Ciebie w szkole, na kursach, podczas wolontariatu czy realizacji różnych projektów. Dzięki aplikacji określisz również swoje predyspozycje i zainteresowania, dotychczasowe doświadczenie oraz możliwe kierunki dalszego uczenia się. Efektem pracy w aplikacji IBE stanie się Twoje portfolio. Będziesz dysponować listą kompetencji i dowodami na ich posiadanie. Na podstawie tego zestawienia możesz opracować swój indywidualny plan rozwoju edukacyjnego i zawodowego.

The screenshot shows the website <https://mbk.ibe.edu.pl>. The main heading is "METODA BILANSU KOMPETENCJI POZWALA NA:". Below it are four bullet points: "Rozpoznanie tego co wiesz i umiesz", "Opisanie w taki sposób, aby móc pokazać innym", "Zgromadzenie dowodów na posiadanie wiedzy i umiejętności", and "Przygotowanie planów rozwoju". The page also features an illustration of a woman and a man surrounded by icons representing various competencies. At the bottom, there is a section titled "CZYM JEST MBK" with a brief description of the method.

Źródło: [Bilans kompetencji](#), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://mbk.ibe.edu.pl/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Załącznik 6

Ćwiczenie: tekst z lukami ZPE

Ćwiczenie ma tytuł: „Bilans kompetencji” i zawiera tekst z lukami do uzupełnienia.

Uzupełnij tekst brakującymi wyrazami: słabych, kompetencji, pracy, wiedzy, umiejętności, kwalifikować, kompetencji, mocnych, uczenia się, cel, zawodowego.

Powodzenia! Zadanie z lukami „[Bilans kompetencji](https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/93037300)” (dostępne w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/93037300>), dostępny online [dostęp: 6.03.2022].

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Bilans polega na zidentyfikowaniu i przeanalizowaniu , i społecznych osoby, w tym jej uzdolnień i motywacji, w celu opracowania planu rozwoju lub dalszego uczenia się. Przeprowadzenie bilansu kompetencji w pierwszej kolejności pozwala na określenie i stron danej osoby i wskazanie możliwych ścieżek dalszego rozwoju. Może też być pierwszym krokiem w procesie walidacji, ponieważ pozwala na zidentyfikowanie i udokumentowanie (czyli dostarczenie dowodów na potwierdzenie) efektów . Istotną rolę w wyborze bilansu kompetencji do identyfikowania i dokumentowania efektów uczenia się odgrywa , jaki chce osiągnąć kandydat. Bilans będzie szczególnie użyteczny dla osób, które nie są pewne swojego potencjału lub czują, że potrzebne jest im odpowiednie ukierunkowanie dalszego rozwoju. Może być też przydatny dla tych, którzy chcą wrócić na rynek lub się prze.

Źródło: [Bilans kompetencji](https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Załącznik 7

Ćwiczenie: ewaluacja zajęć.

Karta pracy zawiera: szablon ewaluacji mający cztery pytania otwarte do udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej.

Instrukcja: udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach.

Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji. Informacja zwrotna może być ustna lub pisemna. Zanotuj ją w polach karty pracy lub wyślij za pośrednictwem chatu.

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Ewaluacja
Konstruktywna
Informacja Zwrotna

Udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach. Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji.

 Co jest dobre?

 Co wymaga poprawy?

 Jak należy to poprawić?

 W jakim kierunku pracować dalej?

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

SCENARIUSZ 2 (z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klas VII-VIII / II ETAP EDUKACYJNY

PROWADZONYCH PRZEZ: doradcę zawodowego

TEMAT: Jakie posiadam zasoby? Moje Portfolio, czyli wiedza, umiejętności i kompetencje w jednym miejscu.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

Cele zostały określone w oparciu o treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII- VIII szkół podstawowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego:

- poznawanie własnych zasobów
- wprowadzanie uczniów w świat zawodów i rynek pracy
- ukazywanie wartości rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Wymagania zostały określone w oparciu o treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkół podstawowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. Uczeń:

- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb

- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
- 2.7 dokonuje autoprezentacji
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

METODY PRACY:

- film w serwisie YouTube
- ćwiczenie integracyjne online
- ćwiczenie z kartą pracy online
- burza mózgów online
- ćwiczenie ewaluacyjne
- zadanie rozwojowe
- zadanie interaktywne na platformie edukacyjnej
- praca z aplikacją IBE „Moje Portfolio”

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- laptop z dostępem do internetu
- kamera, mikrofon, głośniki, słuchawki
- urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, ksero)
- program do zdalnej edukacji, np. MS Teams
- kreator do tworzenia interaktywnych map myśli Coggle
- aplikacja IBE „Moje Portfolio”
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- serwis społecznościowy YouTube

PRZEWIDYWANY CZAS: 90 minut / dwie jednostki lekcyjne

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Na początku zajęć – tuż po tradycyjnych czynnościach organizacyjnych – ma miejsce integracja zespołu klasowego. Z racji, że nauka odbywa się w formie zdalnej za pośrednictwem platformy edukacyjnej ćwiczenie ma pewne ograniczenia. Niemniej jednak ważne jest, aby nie pomijać elementu integracji. W dobie zdalnej edukacji oraz izolacji domowej młodzieży szkolnej należy zwrócić szczególną uwagę na budowanie i podtrzymywanie więzi społecznych między osobami uczącymi się w klasie.

Dobre relacje oraz pozytywna atmosfera stanowią gwarancję bezpieczeństwa i efektywności procesów edukacyjno-wychowawczych, nawet jeśli odbywają się one w formie online. Uwzględniając potrzeby i możliwości osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosować ćwiczenia indywidualnie i zaproponować wybór jednego z zadań oraz formę jego realizacji: ustną, pisemną, tradycyjną lub online.

Ćwiczenie pierwsze ma tytuł: „Alfabet – moje zalety i wady” i zawiera litery alfabetu w dwóch rzędach do uzupełnienia cechami osoby wypełniającej listę. Instrukcja: wpisz swoje zalety rozpoczynające się od liter alfabetu w słupku po lewej stronie. Następnie uzupełnij listę z prawej strony wpisując swoje wady zaczynające się od kolejnych liter alfabetu. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku. Źródło ćwiczenia: [Alfabet – moje zalety i wady](https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/16598600), materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/16598600>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Ćwiczenie drugie ma tytuł: „Pytania uczącego się” i zawiera pięć pytań mających na celu wsparcie procesu uczenia się i nabywania nowych umiejętności. Instrukcja: poproś osobę z klasy, aby przeprowadziła z Tobą rozmowę w oparciu o scenariusz z pytaniami zawarty w karcie pracy. Następnie zamieńcie się rolami, tak abyś mógł/mogła zadać te same pytania rozmawiającej z Tobą osobie. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku. Źródło ćwiczenia: [Pytania uczącego się](https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/80463100), materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/80463100>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Część 2. Osoba prowadząca zajęcia zaprasza uczniów i uczennice biorące udział w ćwiczeniach integracyjnych do omówienia podjętych aktywności. Następuje krótka sesja pytań i odpowiedzi. Podczas podsumowania aktywności osoba ucząca zwraca uczniom i uczennicom szczególną uwagę na fakt, że integracja to przede

wszystkim poznanie siebie nawzajem oraz zespołu, wspieranie relacji oraz empatii. Tego typu ćwiczenia stwarzają przestrzeń zarówno do autoprezentacji własnych zasobów, ale także do wypracowywania zasad współpracy w grupie.

Uczeń, uczennica, dzięki aktywnemu udziałowi w zaproponowanych ćwiczeniach integracyjnych, rozpoznaje własne zasoby takie jak między innymi zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe, dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł oraz rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.

Po mini-dyskusji następuje określenie problematyki zajęć. Osoba prowadząca warsztaty podaje ich temat ustnie i jednocześnie zapisuje na wirtualnej tablicy. Temat brzmi: „Jakie posiadam zasoby? Moje Portfolio, czyli wiedza, umiejętności i kompetencje w jednym miejscu”. Osoby uczące się mogą w tym miejscu zgłaszać swoje potrzeby związane z realizacją zajęć w zależności od swoich możliwości dyktowanych specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciel, nauczycielka podczas tej części zwraca uwagę na to, że uczniowie i uczennice będą mieli podczas realizacji poszczególnych faz lekcji wybór w zakresie rodzaju i formy proponowanych ćwiczeń i zadań. Do dyspozycji mają karty pracy w wersji elektronicznej oraz drukowanej, także forma odpowiedzi obowiązuje do wyboru: ustna lub pisemna.

Część 3. Faza realizacji lekcji składa się z dwóch zasadniczych etapów. Pierwszy etap to praca z filmem. W tym celu osoba ucząca udostępnia na platformie do zdalnej edukacji nagranie opublikowane w serwisie YouTube przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie. Film [„Zainteresowania - inspiracja do działania i sposób na relaks \(odcinek 6\)”](#) stanowi wprowadzenie do dyskusji na temat tworzenia e-portfolio (film w serwisie: <https://www.youtube.com/watch?v=tRwvykWkp74>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Wykorzystanie filmu w procesie uczenia się ma wpływ na lepsze rozumienie prezentowanych treści. Dlatego efektywniejszym rozwiązaniem w tym przypadku jest wizualizacja treści w formie video zamiast mini-wykładu, pogadanki czy prezentacji multimedialnej. Szczególnie jest to istotne, gdy w grę wchodzi zdalna edukacja i przekaz lekcji za pośrednictwem platformy.

Włączenie filmu w realizację treści z rozporządzenia o doradztwie zawodowym w klasach VII-VIII szkoły podstawowej pozwala na głębsze zaangażowanie osób uczących się oraz wyposażenie ich w przydatne narzędzia do budowania swojej ścieżki rozwoju edukacyjnego i zawodowego. W efekcie zajęcia nabierają niebanalnego charakteru i motywują uczniów do wymiany poglądów.

Część 4. W tym miejscu następuje omówienie filmu i postawienie pytania problemowego. Osoby uczące się przystępują do pracy z metaforą filmową, która stanowi swoiste studium przypadku. Uczniowie i uczennice współpracują online w parach z wykorzystaniem karty pracy „Film”, która zawiera: listę pytań, zestaw odpowiedzi, notatki do filmu. Karta pracy udostępniona jest w wersji elektronicznej na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (karta pracy w serwisie:

<https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/39026000>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Pytania do filmu brzmią: „O czym opowiada prezentowany film?”, „Na co warto zwrócić szczególną uwagę?”, „Co myślisz po obejrzeniu filmu?”, „Dlaczego akurat to jest ważne?”, „Czego doświadczyli bohaterowie filmu?”, „W jaki sposób sobie poradzili?”, „Jak został rozwiązany problem?”, „Jakie inne rozwiązania proponujesz?”, „Które działania prowadziły do sukcesu?”, „Jak potoczy się dalej ta sprawa?”, „Jaka mądrość płynie z tego filmu?”, „Co zrobisz z pozyskaną wiedzą?”, „Komu chcesz przesłać ten film?”, „Co zyska po obejrzeniu filmu?”.

Instrukcja: zbuduj krótką ustną lub pisemną wypowiedź na temat prezentowanego filmu. W tym celu możesz skorzystać z gotowej listy pytań zamieszczonej w karcie pracy na platformie ZPE. Odpowiedzi zapisz w pustych polach z prawej strony lub przekaż je ustnie osobie prowadzącej zajęcia. Następnie zanotuj najważniejsze informacje w polu przeznaczonym na notatki do filmu.

Przedyskutuj swoje odpowiedzi z kolegą lub koleżanką w parze za pośrednictwem wideorozmowy, a następnie na platformie do zdalnej edukacji. Jeśli coś w tym zadaniu jest dla Ciebie niezrozumiałe wówczas poproś o wyjaśnienie osobę nauczającą. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Po wykonaniu zadania następuje sformułowanie pytania problemowego, które stanowi punkt wyjścia do dalszych aktywności na zajęciach. Ważne, aby miało ono otwartą formę, wzbudzało zaciekawienie uczniów i uczennic, motywowało ich do poszukiwania odpowiedzi. Pytanie problemowe ma uświadomić pewien obszar niewiedzy, pomóc dojść do jego źródła i znaleźć konstruktywne rozwiązanie.

Stawianie pytań problemowych na zajęciach doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII w szkole podstawowej wspomaga uczniów w rozwijaniu umiejętności uczenia się. Metoda ta angażuje uczniów i uczennice do samodzielnego oraz zespołowego poszukiwania twórczych rozwiązań problemów formułowanych w trakcie zajęć z doradcą zawodowym.

Dzięki pytaniom problemowym uczniowie i uczennice uczą się przez refleksyjną obserwację. Celem dobrych pytań jest stworzenie sytuacji problemowej i skłonienie uczniów do refleksji, przez co procesy nabywania nowych kompetencji na zajęciach doradczych nabierają dynamiki i mają aktywny charakter.

Część 5. Osoby uczące się próbują wspólnie odnaleźć odpowiedź na sformułowane w poprzednim ćwiczeniu pytanie problemowe. W tym celu nawiązują współpracę online w formie wirtualnej burzy mózgów. W robieniu notatek wspomagają się interaktywną mapą mentalną tworzoną w aplikacji [Coggle](https://coggle.it). (serwis: <https://coggle.it>), dostępny online [dostęp: 3.03.2022].

Instrukcja: stwórz projekt notatki, w której zanotujesz pomysły stanowiące propozycję rozwiązania pytania problemowego. Wykorzystaj do tego edytor graficzny do tworzenia map mentalnych Coggle. Podczas współpracy online nad mapą Coggle odnieś się do doświadczeń zdobytych w pracy z filmem. Swoje pomysły opisz kolegom i koleżankom z klasy. Uzasadnij swoje zdanie krótko, jasno i rzeczowo.

Po zebraniu pomysłów następuje ich weryfikacja i uporządkowanie, a następnie wybór trzech najważniejszych z nich. Dzięki wirtualnej burzy mózgów uczniowie i uczennice dokonują analizy problemu zawartego w pytaniu z różnych punktów widzenia. Ponad to aktywnie współpracują w zespole, dyskutują, argumentują, wysłuchują zdania innych osób, oceniają i weryfikują trafność i zasadność pomysłów swoich oraz innych osób w zespole.

W efekcie współpracy online z wykorzystaniem burzy mózgów osoby uczące się rozwijają indywidualną oraz zespołową kreatywność, doskonałą samodyscyplinę oraz ćwiczą się w formułowaniu otwartych pytań. Metoda ta pozwala na wspieranie kompetencji, które mogą stanowić zasoby uczniów i uczennic w budowaniu własnego portfolio edukacyjno-zawodowego.

Część 6. Drugim etapem fazy realizacji lekcji jest praca z aplikacją Instytutu Badań Edukacyjnych [Moje Portfolio](#), która zawiera narzędzia pozwalające stworzyć własne e-portfolio bazujące na kompetencjach oraz ich dowodach uporządkowane w teczkach do udostępniania innym osobom (narzędzia w serwisie:

<https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio>), dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Najważniejszy cel to poznawanie własnych zasobów oraz określanie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju przez uczniów i uczennice. W efekcie, dzięki aktywnościom zaplanowanym w tej części zajęć, będą doskonalić kilka kluczowych kompetencji.

Najistotniejsze z nich to: rozpoznawanie własnych zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji zawodowych, dokonywanie syntezy informacji o sobie przydatnych w planowaniu ścieżki rozwoju wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz z innych źródeł, rozpoznawanie swoich możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnianie ich w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Osoba ucząca proponuje uczniom i uczennicom różnorodne aktywności związane z wdrażaniem drugiego etapu bilansu kompetencji. Mowa tutaj o etapie dokumentowania polegającym na określeniu kompetencji, a następnie zgromadzeniu dowodów na ich osiągnięcie lub poparcie hipotezy o osiągnięciu efektów uczenia się.

Preferowana forma ma charakter indywidualny, jednak podczas warsztatów w klasach VII-VIII szkoły podstawowej osoba doradcy zawodowego może omawiać przykładowe kompetencje charakterystyczne dla członków zespołu w pracy grupowej. W tym miejscu ma to jeszcze inny wymiar, gdyż zajęcia odbywają się w sposób zdalny na elearningowej platformie edukacyjnej. Dlatego aplikacja IBE sprawdza się tutaj bardzo dobrze.

Instrukcja: zapoznaj się z aplikacją „Moje Portfolio”. Pomoże Ci w zebraniu w jednym miejscu i uporządkowaniu informacji, które określają i potwierdzają twoje kompetencje. Wgraj na swój profil w aplikacji świadectwa szkolne, zaświadczenia o ukończonych kursach, dyplomy z olimpiad lub konkursów, odznaki, nagrania lub zdjęcia efektów twojej pracy, opisy realizowanych projektów, referencje.

Posługując się funkcjonalnościami aplikacji: zbierz, nazwij, uporządkuj i zaprezentuj swoje zasoby, z których nie zawsze zdajesz sobie sprawę na co dzień. Efektem pracy w aplikacji IBE stanie się Twoje wirtualne portfolio zawierające w jednym miejscu zestaw kompetencji, dowody ich posiadania i doświadczenia z życia. Na podstawie tego zestawienia możesz zaplanować swój dalszy rozwój edukacyjny i zawodowy. Na bazie zebranych informacji wygeneruj swoje CV.

E-portfolio możesz uzupełniać stopniowo, dzieląc swoją pracę na etapy dowolnie dodając umiejętności, dowody, tworząc teczki. Możliwość ta jest szczególnie istotna w przypadku uwzględniania potrzeb oraz możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W przypadku trudności poproś o pomoc osobę doradcy zawodowego lub rówieśników z klasy. Razem poszukajcie rozwiązań i pomysłów, które najbardziej Wam odpowiadają.

Część 7. Osoba prowadząca zajęcia dokonuje krótkiego omówienia efektów osiągniętych podczas wyżej opisanej fazy realizacji lekcji. Uwzględniając potrzeby i możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ta część lekcji przybiera swobodną formę i odbywa się z wykorzystaniem pogadanki online.

Najważniejsze wnioski mogą zostać zapisane w postaci kilku punktów lub pytań. Uczennice i uczniowie mogą również samodzielnie zanotować najistotniejsze ich zdaniem informacje i podzielić się swoją notatką z kolegami i koleżankami z klasy na wirtualnej tablicy platformy do zdalnej edukacji.

Nauczyciel, nauczycielka zwraca młodzieży uwagę na trudną, ale bardzo przydatną umiejętność dokonywania rekapitulacji. Streszczanie, wypunktowanie, podsumowanie, przegląd najważniejszych elementów pozwala spojrzeć na omawiane zagadnienie jeszcze raz i wyłuszczyć z niego, wszystko to co stanowi sedno sprawy. Dzięki rozwijaniu opisanej umiejętności osoby uczące się usprawniają swoje kompetencje komunikacyjne.

Część 8. Podsumowaniem zajęć jest multimedialne ćwiczenie na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej. Jego celem jest utrwalenie wiedzy zdobytej na zajęciach oraz sprawdzenie, czy założone cele lekcji zostały zrealizowane. Osoby uczące się w atrakcyjny i przystępny sposób dokonują weryfikacji wiadomości uzyskanych w trakcie warsztatów na temat tworzenia elektronicznego portfolio.

Ćwiczenie ma tytuł: „Moje Portfolio” i zawiera tekst z lukami do uzupełnienia. Tekst pochodzi z następującego źródła: [Czym jest Moje Portfolio?](#), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Instrukcja: uzupełnij tekst brakującymi wyrazami: uporządkowany, dokumentować, walidacji, portfolio, zawodowej, certyfikatów, pracodawcy, kompetencje. Powodzenia! Zadanie z lukami „[Moje Portfolio](#)” (dostępne w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/53539200>), dostępny online [dostęp: 6.03.2022].

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

W przypadku jakichkolwiek trudności związanych z wykonaniem ćwiczenia, m.in. problemów technicznych, można zaproponować uczniom i uczennicom, kilka pytań do tekstu źródłowego. Zdania pytajne mogą w pierwszej kolejności dotyczyć brakujących w tekście słów kluczowych. Osoby uczące się mogą podjąć próbę zdefiniowania lub odszukania znaczeń w wybranej internetowej encyklopedii lub w słowniku języka polskiego. Jest to propozycja ćwiczenia w parach.

Osoby uczące się znaczenie słów mogą sprawdzić w [Słowniku Języka Polskiego PWN](https://sjp.pwn.pl/) (hasła w serwisie: <https://sjp.pwn.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022] oraz w [Encyklopedii PWN](https://encyklopedia.pwn.pl/) (hasła w serwisie: <https://encyklopedia.pwn.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022]. Synonimy słów mogą sprawdzić w [Słowniku Synonimów](https://www.synonimy.pl/) (hasła w serwisie: <https://www.synonimy.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Dzięki temu ćwiczeniu uczniowie i uczennice korzystają z różnych źródeł informacji, np. słowników i encyklopedii oraz zasobów internetu i rozwijają kluczowe kompetencje językowe. Doskonałą umiejętność poszukiwania, porządkowania, krytycznej analizy oraz wykorzystania informacji z różnych źródeł.

Zgodnie z instrukcją zawartą na Zintegrowanej Platformie skierowaną do osób uczących się: „z ćwiczeniami interaktywnymi możesz pracować w dwóch dodatkowych trybach: w trybie dla osób niedowidzących i niewidomych, w którym materiał jest w pełni obsługiwany przy pomocy klawiatury wraz z uruchomionym dedykowanym czytnikiem ekranu.

Aktywacja tego trybu następuje poprzez wciśnięcie kombinacji klawiszy Ctrl plus Enter oraz w trybie umożliwiającym obsługę wyłącznie za pomocą klawiatury. Aktywacja tego trybu następuje poprzez wciśnięcie kombinacji klawiszy Shift plus Enter lub przez kliknięcie przycisku z ikoną klawiatury umieszczonego na nagłówku. W obydwu trybach moduł ćwiczeniowy lub jego element, na którym może być wykonana akcja (aktywny), jest otoczony ciemnoniebieską ramką.

Część 9. Osoba prowadząca zajęcia daje uczniom i uczennicom dwa zadania rozwojowe do wyboru do wykonania po lekcji. Głównym celem ćwiczeń jest motywowanie uczniów i uczennic do samodzielnych poszukiwań oraz brania odpowiedzialności za własny proces uczenia się.

Zadanie pierwsze do wyboru: rozwiń myśl „Nigdy nie wiesz, co może ci się przydać”. Cytat pochodzi z filmu: [„Drogi Zawodowe - Mocne Strony cz. 2”](#). Obejrzyj nagranie, a następnie opisz w kilku zdaniach posiadane zasoby, które wykorzystasz

na swojej drodze rozwoju. (film w serwisie: https://www.youtube.com/watch?v=DCMlt_8GXML), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Zadanie drugie do wyboru: opracuj listę dotyczącą Twoich zasobów. Umieść na niej minimum 20 punktów opisujących posiadaną przez siebie wiedzę, umiejętności i kompetencje. Napisz to, co wiesz, co potrafisz zrobić oraz jakie masz kompetencje. Uwzględnij także dowody na ich posiadanie.

Zadanie możesz opracować w formie pisemnej lub ustnej. Wyniki swojej pracy domowej prześlij nauczycielowi, nauczycielce za pośrednictwem platformy do zdalnej edukacji. Możesz również w wyznaczonym do tego czasie przez osobę uczącą przekazać wyniki pracy w formie ustnej.

EWALUACJA ZAJĘĆ

Na zakończenie zajęć osoba prowadząca warsztaty prosi uczniów i uczennice o udzielenie konstruktywnej informacji zwrotnej na temat uczenia się podczas lekcji. Osoby uczące się mają do dyspozycji kartę pracy, która zawiera szablon ewaluacji mający cztery pytania otwarte do udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej.

Pytania są następujące: „Co jest dobre?”, „Co wymaga poprawy?”, „Jak należy to poprawić?”, „W jakim kierunku pracować dalej?”. Podczas udzielania odpowiedzi należy pamiętać o zasadach dobrej, empatycznej komunikacji, która nie blokuje rozmówców, a otwiera ich na akt udzielania i przyjmowania konstruktywnych informacji zwrotnych w określonej formule.

Instrukcja: udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach. Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji. Informacja zwrotna może być ustna lub pisemna. Zanotuj ją w polach karty pracy lub wyślij za pośrednictwem chatu. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Źródło ćwiczenia: [EWALUACJA Konstruktywna Informacja Zwrotna](#), (2022), Warszawa: ZPE, materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/12658000>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Ewaluacja zajęć odbywa się również na bieżąco podczas warsztatów. Nauczyciel, nauczycielka udziela ustnej informacji zwrotnej, wspierając w ten sposób uczniów i uczennice wykonujących określone zadania i ćwiczenia. W razie uzasadnionej potrzeby osoba ucząca dokonuje ewaluacji aktywności podejmowanych przez młodzież również w formie pisemnej za pośrednictwem chatu.

BIBLIOGRAFIA

1. Baraniak B., (2008) *Edukacja w przygotowaniu człowieka do pracy zawodowej*, Warszawa: IBE.
2. Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., (2011) *Drogi kariery: jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3. Gołębiowska I., (2016), *Dojrzewanie do zawodu*, „Wychowawca”, nr 6, s. 22-24.
4. Góra-Olszewska J., (2013), *Mapa poznania siebie*, „Głos Pedagogiczny”, nr 9, s. 41-42.
5. Guichard J., Huteau M., (2005) *Psychologia orientacji i poradnictwa zawodowego*, Kraków: Impuls Wydawnictwo.
6. Kania I., (2010), *Jak towarzyszyć uczniom w rozwoju społeczno-zawodowym? Gry szkoleniowe i scenariusze zajęć do pracy z młodzieżą*, Warszawa: Difin.
7. Kukła D., (2008) *Komunikacja w doradztwie zawodowym*, Radom: Instytut Technologii Eksploatacji - PIB.
8. Kukła D., Duda W., (2016) *Poradnictwo zawodowe: rozwój zawodowy w ujęciu przekrojowym*, Warszawa: Wydawnictwo Difin.
9. Łukasiewicz A., Sołtysińska G., (2003) *Szkolny doradca zawodowy*, Warszawa: KOWEziU.
10. Mursztyn-Gorgoń D., (2016/2017), *Nauczyciel doradcą zawodowym ucznia*, „Uczyć Lepiej”, nr 1, s. 16.
11. Paszkowska-Rogacz A., (2009) *Doradztwo zawodowe: wybrane metody badań*, Warszawa: Difin.
12. Rosalska M., Wawrzonek A., (2012) *Między szkołą a rynkiem pracy: doradztwo zawodowe w szkołach*, Warszawa: Difin.
13. Sidor-Rządowska M., (2018), *Coaching kariery. Doradztwo zawodowe w warunkach współczesnego rynku pracy*, Warszawa: Wolters Kluwer.
14. Stańczyk I., (2013), *Doradztwo personalne i zawodowe*, Warszawa: Difin.
15. Stańczyk I., (2019), *Nowe trendy w doradztwie personalnym i zawodowym*, Warszawa: Wydawnictwo Difin.
16. Wojtasik B., (1997) *Warsztat doradcy zawodu*, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN.

NETOGRAFIA

1. [Baza Dobrych Praktyk. Walidacja i zapewnianie jakości](https://walidacja.ibe.edu.pl/dobrepraktyki/index.php), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/dobrepraktyki/index.php>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
2. [Bilans kompetencji](https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
3. [Czym jest Moje Portfolio?](https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
4. [Kompas szkolnictwa branżowego](https://szkolnictwo.ibe.edu.pl/), (2022), Warszawa: Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://szkolnictwo.ibe.edu.pl/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
5. [Kompas](https://kompas.ibe.edu.pl/), (2022), Warszawa: Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://kompas.ibe.edu.pl/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
6. [Od aktora do autora: wspieranie młodzieży w konstruowaniu własnej kariery](https://doradztwo.ore.edu.pl/od-aktora-do-autora/), (2012), Warszawa: KOWEziU, artykuł w serwisie: <https://doradztwo.ore.edu.pl/od-aktora-do-autora/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
7. [Polska Rama Kwalifikacji](https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji), (2022), Warszawa: Zintegrowany System Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
8. [Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na 2022 rok](https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac), (2022), Warszawa: MEN, artykuł w serwisie: <https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
9. [Preorientacja i orientacja zawodowa](https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-zawodowa/DpQ1p1wjh), (2022), Warszawa: ZPE, artykuł w serwisie: <https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-zawodowa/DpQ1p1wjh>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
10. [Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego: przewodnik dla nauczyciela i doradcy](https://doradztwo.ore.edu.pl/warsztat-diagnostyczny-doradcy-zwodowego/), (2012), Warszawa: KOWEziU, artykuł w serwisie: <https://doradztwo.ore.edu.pl/warsztat-diagnostyczny-doradcy-zwodowego/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

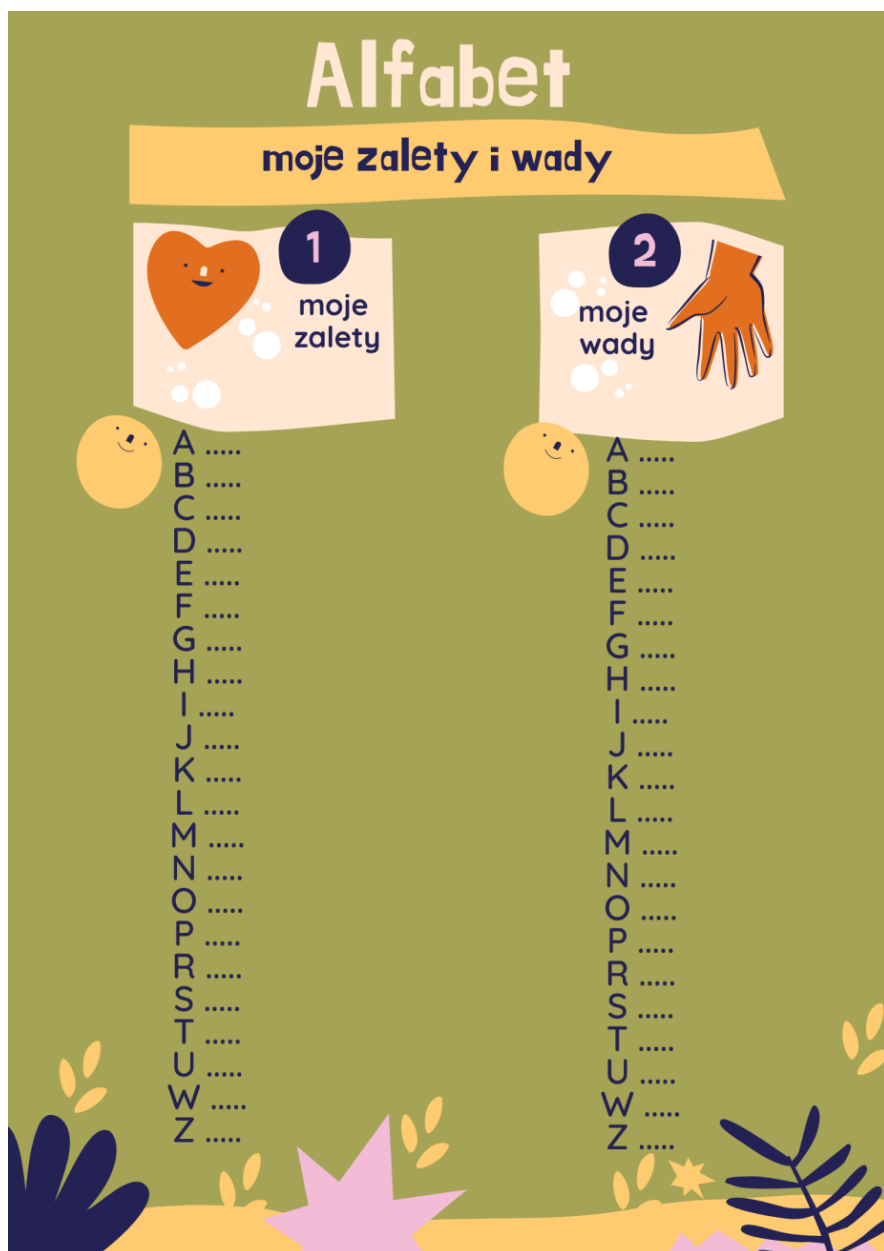
ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

Ćwiczenie: integracja zespołu.

Ćwiczenie ma tytuł: „Alfabet – moje zalety i wady” i zawiera litery alfabetu w dwóch rzędach do uzupełnienia cechami osoby wypełniającej listę.

Instrukcja: wpisz swoje zalety rozpoczynające się od liter alfabetu w słupku po lewej stronie. Następnie uzupełnij listę z prawej strony wpisując swoje wady zaczynające się od kolejnych liter alfabetu. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 2

Ćwiczenie: integracja zespołu.

Ćwiczenie ma tytuł: „Pytania uczącego się” i zawiera pięć pytań mających na celu wsparcie procesu uczenia się i nabywania nowych umiejętności.

Instrukcja: poproś osobę z klasy, aby przeprowadziła z Tobą rozmowę w oparciu o scenariusz z pytaniami zawarty w karcie pracy. Następnie zamieńcie się rolami, tak abyś mógł/mogła zadać te same pytania rozmawiającej z Tobą osobie.

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

PYTANIA UCZĄCEGO SIĘ

W JAKIEJ SYTUACJI NAUCZYŁEŚ/NAUCZYŁAŚ SIĘ OSTATNIO CZEGOŚ CIEKAWEGO?

OPIS SYTUACJI UCZENIA SIĘ:

JAKIE KOMPETENCJE ZOSTAŁY NABYTE W CZASIE UCZENIA SIĘ?

JAKIE ZASOBY WYKORZYSTANO, A KTÓRE ODKRYTO?

CO STAŁO SIĘ MOŻLIWE DLA CIEBIE DZIĘKI TEMU DOŚWIADCZENIU?

W JAKI SPOSÓB NAGRODZISZ SIEBIE ZA TO, CO SIĘ STAŁO?

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 3

Ćwiczenie: pytania do filmu.

Karta pracy ma tytuł: „Film” i zawiera: listę pytań, zestaw odpowiedzi, notatki do filmu.

Instrukcja: na podstawie obejrzanego filmu udziel odpowiedzi na pytania zawarte w karcie pracy. Odpowiedzi zapisz w pustych polach z prawej strony lub przekaż je ustnie osobie prowadzącej zajęcia. Następnie zanotuj najważniejsze informacje w polu przeznaczonym na notatki do filmu. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

FILM

Lista pytań:

- O czym opowiada prezentowany film?
- Na co warto zwrócić szczególną uwagę?
- Co myślisz po obejrzeniu filmu?
- Dlaczego akurat to jest ważne?
- Czego doświadczyli bohaterowie filmu?
- W jaki sposób sobie poradzili?
- Jak został rozwiązany problem?
- Jakie inne rozwiązania proponujesz?
- Które działania prowadziły do sukcesu?
- Jak potoczy się dalej ta sprawa?
- Jaka mądrość płynie z tego filmu?
- Co zrobisz z pozyskaną wiedzą?
- Komu chcesz przesłać ten film?
- Co zyska po obejrzeniu filmu?

Zestaw odpowiedzi:

Notatki do filmu:

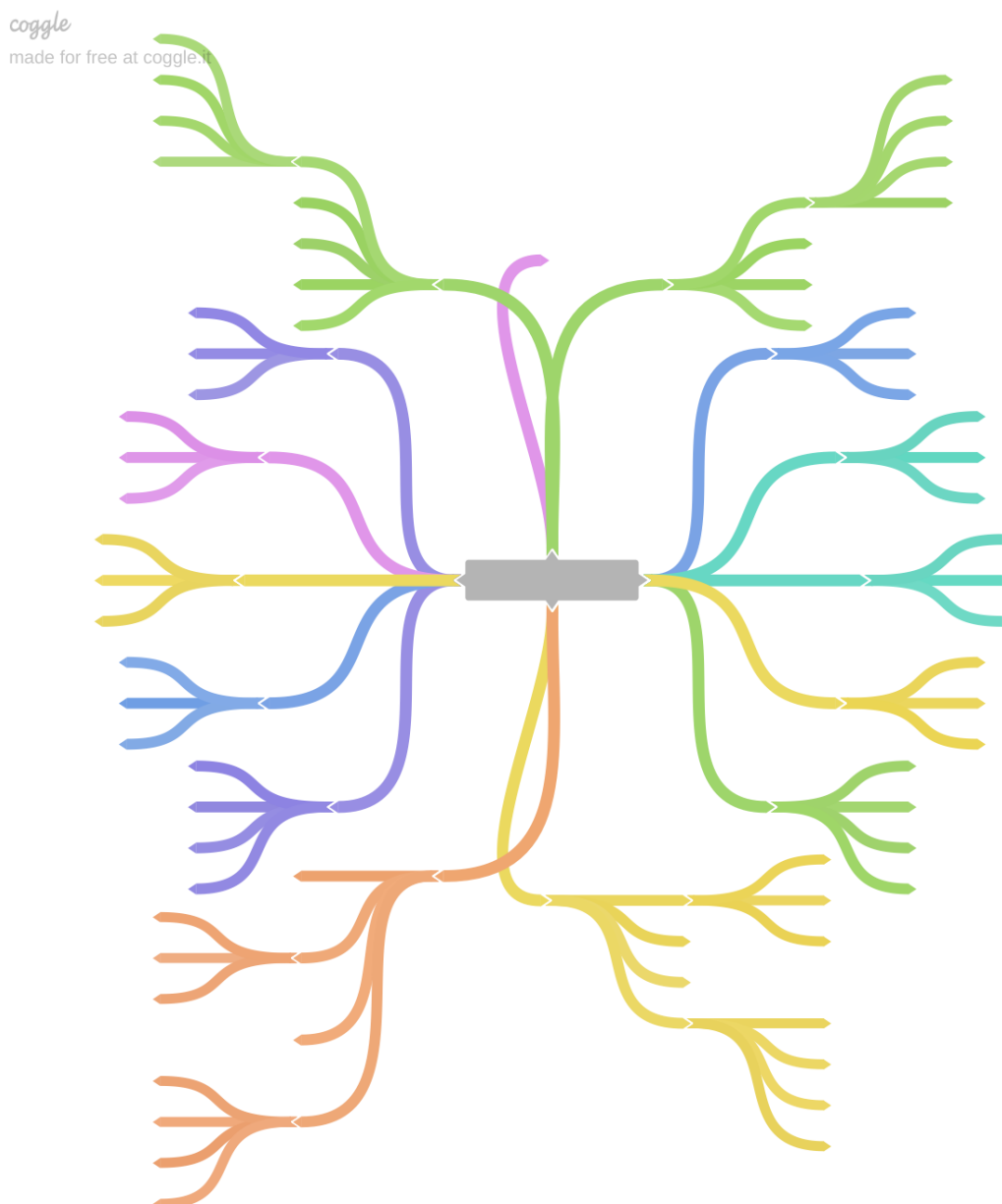
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 4

Ćwiczenie: burza mózgów.

Karta pracy: zawiera szablon mapy mentalnej służący do zapisywania pomysłów w trakcie burzy mózgów.

Instrukcja: zapisz wszystkie pomysły, które pojawią się w trakcie wirtualnej burzy mózgów. Pamiętaj o najważniejszych zasadach brainstormingu. Notatki można wykonać w formie mapy mentalnej online lub na wydrukowanej karcie pracy.

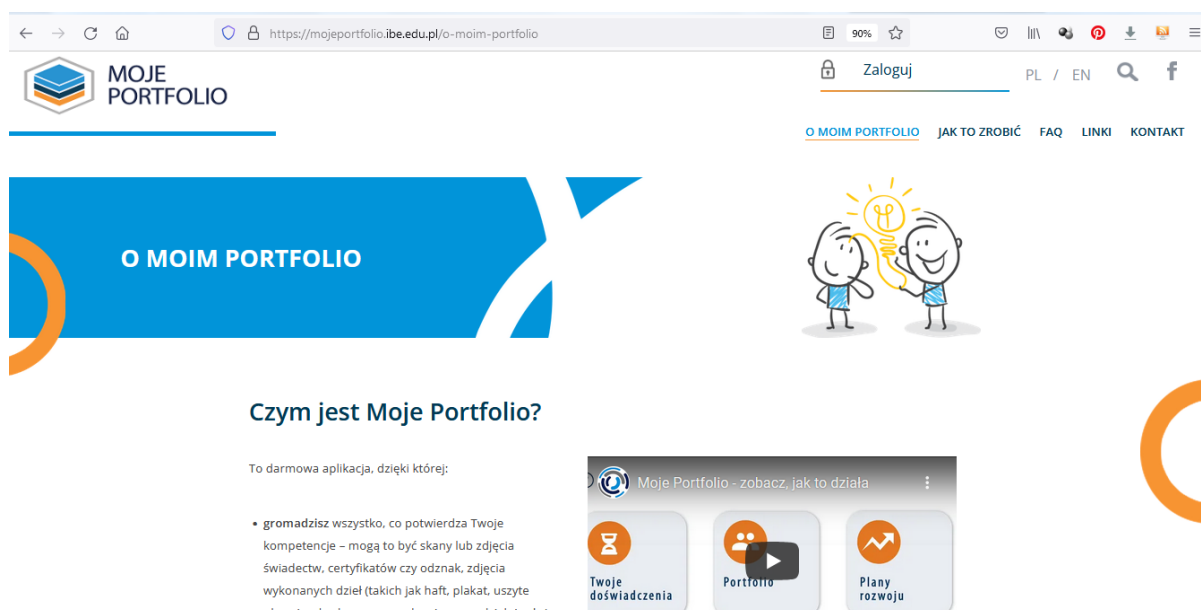
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Coggle.it. Grafika pochodzi z zasobów Coggle.it.

Załącznik 5

Ćwiczenie: aplikacja IBE.

Ćwiczenie ma tytuł: „Moje Portfolio” i zawiera narzędzia pozwalające stworzyć własne e-portfolio bazujące na kompetencjach oraz ich dowodach.

Instrukcja: zapoznaj się z aplikacją „Moje Portfolio”. Pomoże Ci w zebraniu w jednym miejscu i uporządkowaniu informacji, które określają i potwierdzają Twoje kompetencje. Mogą to być świadectwa szkolne, zaświadczenia o ukończonych kursach, dyplomy z olimpiad lub konkursów, odznaki, nagrania lub zdjęcia efektów Twojej pracy, opisy realizowanych projektów, referencje. Dzięki aplikacji możesz zebrać, nazwać, uporządkować i zaprezentować swoje zasoby, z których nie zawsze zdajesz sobie sprawę na co dzień. Efektem pracy w aplikacji IBE stanie się Twoje wirtualne portfolio zawierające w jednym miejscu zestaw kompetencji, dowody ich posiadania i doświadczenia z życia. Na podstawie tego zestawienia możesz zaplanować swój dalszy rozwój edukacyjny i zawodowy.

MOJE PORTFOLIO

Zaloguj PL / EN

O MOIM PORTFOLIO JAK TO ZROBIĆ FAQ LINKI KONTAKT

O MOIM PORTFOLIO

Czym jest Moje Portfolio?

To darmowa aplikacja, dzięki której:

- gromadzisz wszystko, co potwierdza Twoje kompetencje – mogą to być skany lub zdjęcia świadectw, certyfikatów czy odznak, zdjęcia wykonanych dzieł (takich jak haft, plakat, uszyte ubranie, zbudowane ogrodzenie, samodzielnie złożony

Moje Portfolio - zobacz, jak to działa

Twoje doświadczenia Portfolio Plany rozwoju

Źródło: [Moje Portfolio](https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie:

<https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Załącznik 6

Ćwiczenie: tekst z lukami ZPE.

Ćwiczenie ma tytuł: „Moje Portfolio” i zawiera tekst z lukami do uzupełnienia.

Uzupełnij tekst brakującymi wyrazami: uporządkowany, dokumentować, walidacji, portfolio, zawodowej, certyfikatów, pracodawcy, kompetencje. Powodzenia! Zadanie z lukami „[Moje Portfolio](#)” (dostępne w serwisie:

<https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/53539200>), dostępny online [dostęp: 6.03.2022].

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Moje to darmowa aplikacja, dzięki której gromadzisz wszystko, co potwierdza Twoje – mogą to być skany lub zdjęcia świadectw, czy odznak, zdjęcia wykonanych dzieł (takich jak haft, plakat, uszyte ubranie, zbudowane ogrodzenie, samodzielnie złożony rower itp.), zdjęcia lub filmy pokazujące, co potrafisz (jak sterujesz łódką, jak prowadzisz szkolenie, jak przygotowujesz potrawę), teksty (np. tekst reklamowy, artykuł itp.), grafiki i projekty, nagrane przez Ciebie filmy czy utwory muzyczne. (...) Moje Portfolio pomoże Ci: rozpoznać i nazwać wiele kompetencji, o których często nie pamiętasz lub nie zdajesz sobie sprawy, co może nakierować Cię na nowe obszary działalności ; zebrać w jednym miejscu Twoje najcenniejsze dokonania; zaprezentować w i przyjazny sposób swoje dokonania osobom trzecim, np. , znajomemu lub doradcy zawodowemu; identyfikować i posiadanie kompetencji na potrzeby prowadzonej w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji; prowadzić z Twoim doradcą BILANS KOMPETENCJI.

Źródło: [Czym jest Moje Portfolio?](#), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Załącznik 7

Ćwiczenie: ewaluacja zajęć.

Karta pracy zawiera: szablon ewaluacji mający cztery pytania otwarte do udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej.

Instrukcja: udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach.

Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji. Informacja zwrotna może być ustna lub pisemna. Zanotuj ją w polach karty pracy lub wyślij za pośrednictwem chatu.

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Ewaluacja
Konstruktywna
Informacja Zwrotna

Udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach. Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji.

 Co jest dobre?

 Co wymaga poprawy?

 Jak należy to poprawić?

 W jakim kierunku pracować dalej?

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

SCENARIUSZ 3 (z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klas VII-VIII / II ETAP EDUKACYJNY

PROWADZONYCH PRZEZ: doradcę zawodowego

TEMAT: Dokąd się wybieram? Kompas, czyli jak dokonać właściwego wyboru swojej drogi edukacyjno-zawodowej.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

Cele zostały określone w oparciu o treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkół podstawowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego:

- poznawanie własnych zasobów
- wprowadzanie uczniów w świat zawodów i rynek pracy
- ukazywanie wartości rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Wymagania zostały określone w oparciu o treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkół podstawowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. Uczeń:

- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb
- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy
- 2.7 dokonuje autoprezentacji

- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

METODY PRACY:

- film w serwisie YouTube
- ćwiczenie integracyjne online
- ćwiczenie z kartą pracy online
- burza mózgów online
- ćwiczenie ewaluacyjne
- zadanie rozwojowe
- zadanie interaktywne na platformie edukacyjnej
- praca z aplikacją IBE „Kompas” oraz „Kompas szkolnictwa branżowego”

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- laptop z dostępem do internetu
- kamera, mikrofon, głośniki, słuchawki
- urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, ksero)
- program do zdalnej edukacji, np. MS Teams
- kreator do tworzenia interaktywnych map myśli Coggle
- aplikacja IBE „Kompas” oraz „Kompas szkolnictwa branżowego”
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- serwis społecznościowy YouTube

PRZEWIDYWANY CZAS: 90 minut / dwie jednostki lekcyjne

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Na początku zajęć – tuż po tradycyjnych czynnościach organizacyjnych – ma miejsce integracja zespołu klasowego. Z racji, że nauka odbywa się w formie zdalnej za pośrednictwem platformy edukacyjnej ćwiczenie ma pewne ograniczenia. Niemniej jednak ważne jest, aby nie pomijać elementu integracji. W dobie zdalnej edukacji oraz izolacji domowej młodzieży szkolnej należy zwrócić szczególną uwagę na budowanie i podtrzymywanie więzi społecznych między osobami uczącymi się w klasie.

Dobre relacje oraz pozytywna atmosfera stanowią gwarancję bezpieczeństwa i efektywności procesów edukacyjno-wychowawczych, nawet jeśli odbywają się one w formie online. Uwzględniając potrzeby i możliwości osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosować ćwiczenia indywidualnie i zaproponować wybór jednego z zadań oraz formę jego realizacji: ustną, pisemną, tradycyjną lub online.

Ćwiczenie pierwsze ma tytuł: „Pozytywna koniczyna” i zawiera cztery niedokończone zdania określające zasoby osoby wykonującej zadanie. Instrukcja: wpisz swoje imię w centralnej części koniczyny. Następnie dokończ rozpoczęte zdania. W ten sposób określisz swoje zasoby i podzielisz się nimi z pozostałymi osobami w zespole. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku. Źródło ćwiczenia: [Pozytywna koniczyna](#), materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/46892400>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Ćwiczenie drugie ma tytuł: „Praca na własnych zasobach” i zawiera cztery pytania mające naprowadzić osobę na wykorzystanie nabytych umiejętności w nowej sytuacji. Instrukcja: poproś osobę z klasy, aby przeprowadziła z Tobą rozmowę w oparciu o scenariusz z pytaniami zawarty w karcie pracy. Następnie zamieńcie się rolami, tak abyś mógł/mogła zadać te same pytania rozmawiającej z Tobą osobie. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku. Źródło ćwiczenia: [Praca na własnych zasobach](#), materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/73746300>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Część 2. Osoba prowadząca zajęcia zaprasza uczniów i uczennice biorące udział w ćwiczeniach integracyjnych do omówienia podjętych aktywności. Następuje krótka sesja pytań i odpowiedzi. Podczas podsumowania aktywności osoba ucząca zwraca uczniom i uczennicom szczególną uwagę na fakt, że integracja to przede

wszystkim poznanie siebie nawzajem oraz zespołu, wspieranie relacji oraz empatii. Tego typu ćwiczenia stwarzają przestrzeń zarówno do autoprezentacji własnych zasobów, ale także do wypracowywania zasad współpracy w grupie.

Uczeń, uczennica, dzięki aktywnemu udziałowi w zaproponowanych ćwiczeniach integracyjnych, rozpoznaje własne zasoby takie jak między innymi zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe, dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł oraz rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.

Po mini-dyskusji następuje określenie problematyki zajęć. Osoba prowadząca warsztaty podaje ich temat ustnie i jednocześnie zapisuje na wirtualnej tablicy. Temat brzmi: „Dokąd się wybieram? Kompas, czyli jak dokonać właściwego wyboru swojej drogi edukacyjno-zawodowej”. Osoby uczące się mogą w tym miejscu zgłaszać swoje potrzeby związane z realizacją zajęć w zależności od swoich możliwości dyktowanych specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciel, nauczycielka podczas tej części zwraca uwagę na to, że uczniowie i uczennice będą mieli podczas realizacji poszczególnych faz lekcji wybór w zakresie rodzaju i formy proponowanych ćwiczeń i zadań. Do dyspozycji mają karty pracy w wersji elektronicznej oraz drukowanej, także forma odpowiedzi obowiązuje do wyboru: ustna lub pisemna.

Część 3. Faza realizacji lekcji składa się z dwóch zasadniczych etapów. Pierwszy etap to praca z filmem. W tym celu osoba ucząca udostępnia na platformie do zdalnej edukacji nagranie opublikowane w serwisie YouTube przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie.

Film „[Drogi Zawodowe - Wybory cz. 6](https://www.youtube.com/watch?v=hg-1JK98IMA)” stanowi wprowadzenie do dyskusji na temat zawodów, kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania (film w serwisie: <https://www.youtube.com/watch?v=hg-1JK98IMA>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Wykorzystanie filmu w procesie uczenia się ma wpływ na lepsze rozumienie prezentowanych treści. Dlatego efektywniejszym rozwiązaniem w tym przypadku jest wizualizacja treści w formie video zamiast mini-wykładu, pogadanki czy prezentacji multimedialnej. Szczególnie jest to istotne, gdy w grę wchodzi zdalna edukacja i przekaz lekcji za pośrednictwem platformy.

Włączenie filmu w realizację treści z rozporządzenia o doradztwie zawodowym w klasach VII-VIII szkoły podstawowej pozwala na głębsze zaangażowanie osób uczących się oraz wyposażenie ich w przydatne narzędzia do budowania swojej ścieżki rozwoju edukacyjnego i zawodowego. W efekcie zajęcia nabierają niebanalnego charakteru i motywują uczniów do wymiany poglądów.

Część 4. W tym miejscu następuje omówienie filmu i postawienie pytania problemowego. Osoby uczące się przystępują do pracy z metaforą filmową, która stanowi swoiste studium przypadku. Uczniowie i uczennice współpracują online w parach z wykorzystaniem karty pracy „Film”, która zawiera: listę pytań, zestaw odpowiedzi, notatki do filmu. Karta pracy udostępniona jest w wersji elektronicznej na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (karta pracy w serwisie:

<https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/39026000>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Pytania do filmu brzmią: „O czym opowiada prezentowany film?”, „Na co warto zwrócić szczególną uwagę?”, „Co myślisz po obejrzeniu filmu?”, „Dlaczego akurat to jest ważne?”, „Czego doświadczyli bohaterowie filmu?”, „W jaki sposób sobie poradzili?”, „Jak został rozwiązany problem?”, „Jakie inne rozwiązania proponujesz?”, „Które działania prowadziły do sukcesu?”, „Jak potoczy się dalej ta sprawa?”, „Jaka mądrość płynie z tego filmu?”, „Co zrobisz z pozyskaną wiedzą?”, „Komu chcesz przesłać ten film?”, „Co zyska po obejrzeniu filmu?”.

Instrukcja: zbuduj krótką ustną lub pisemną wypowiedź na temat prezentowanego filmu. W tym celu możesz skorzystać z gotowej listy pytań zamieszczonej w karcie pracy na platformie ZPE. Odpowiedzi zapisz w pustych polach z prawej strony lub przekaż je ustnie osobie prowadzącej zajęcia. Następnie zanotuj najważniejsze informacje w polu przeznaczonym na notatki do filmu.

Przedyskutuj swoje odpowiedzi z kolegą lub koleżanką w parze za pośrednictwem wideorozmowy, a następnie na platformie do zdalnej edukacji. Jeśli coś w tym zadaniu jest dla Ciebie niezrozumiałe wówczas poproś o wyjaśnienie osobę nauczającą. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Po wykonaniu zadania następuje sformułowanie pytania problemowego, które stanowi punkt wyjścia do dalszych aktywności na zajęciach. Ważne, aby miało ono otwartą formę, wzbudzało zaciekawienie uczniów i uczennic, motywowało ich do poszukiwania odpowiedzi. Pytanie problemowe ma uświadomić pewien obszar niewiedzy, pomóc dojść do jego źródła i znaleźć konstruktywne rozwiązanie.

Stawianie pytań problemowych na zajęciach doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII w szkole podstawowej wspomaga uczniów w rozwijaniu umiejętności uczenia się. Metoda ta angażuje uczniów i uczennice do samodzielnego oraz zespołowego poszukiwania twórczych rozwiązań problemów formułowanych w trakcie zajęć z doradcą zawodowym.

Dzięki pytaniom problemowym uczniowie i uczennice uczą się przez refleksyjną obserwację. Celem dobrych pytań jest stworzenie sytuacji problemowej i skłonienie uczniów do refleksji, przez co procesy nabywania nowych kompetencji na zajęciach doradczych nabierają dynamiki i mają aktywny charakter.

Część 5. Osoby uczące się próbują wspólnie odnaleźć odpowiedź na sformułowane w poprzednim ćwiczeniu pytanie problemowe. W tym celu nawiązują współpracę online w formie wirtualnej burzy mózgów. W robieniu notatek wspomagają się interaktywną mapą mentalną tworzoną w aplikacji [Coggle](https://coggle.it). (serwis: <https://coggle.it>), dostępny online [dostęp: 3.03.2022].

Instrukcja: stwórz projekt notatki, w której zanotujesz pomysły stanowiące propozycję rozwiązania pytania problemowego. Wykorzystaj do tego edytor graficzny do tworzenia map mentalnych Coggle. Podczas współpracy online nad mapą Coggle odnieś się do doświadczeń zdobytych w pracy z filmem. Swoje pomysły opisz kolegom i koleżankom z klasy. Uzasadnij swoje zdanie krótko, jasno i rzeczowo.

Po zebraniu pomysłów następuje ich weryfikacja i uporządkowanie, a następnie wybór trzech najważniejszych z nich. Dzięki wirtualnej burzy mózgów uczniowie i uczennice dokonują analizy problemu zawartego w pytaniu z różnych punktów widzenia. Ponad to aktywnie współpracują w zespole, dyskutują, argumentują, wysłuchują zdania innych osób, oceniają i weryfikują trafność i zasadność pomysłów swoich oraz innych osób w zespole.

W efekcie współpracy online z wykorzystaniem burzy mózgów osoby uczące się rozwijają indywidualną oraz zespołową kreatywność, doskonałą samodyscyplinę oraz ćwiczą się w formułowaniu otwartych pytań. Metoda ta pozwala na wspieranie kompetencji, które mogą stanowić zasoby uczniów i uczennic w budowaniu własnego portfolio edukacyjno-zawodowego.

Część 6. Drugim etapem fazy realizacji lekcji jest praca z dwoma aplikacjami Instytutu Badań Edukacyjnych „[Kompas](#)” oraz „[Kompas szkolnictwa branżowego](#)”, które zawierają informacje o zawodach szkolnictwa branżowego, możliwościach kształcenia oraz uzyskiwania kwalifikacji zawodowych. (narzędzia w serwisach:

<https://kompas.ibe.edu.pl/> oraz <https://szkolnictwo.ibe.edu.pl/>), dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Najważniejszy cel to planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych oraz ukazywanie wartości rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie. W efekcie, dzięki aktywnościom zaplanowanym w tej części zajęć, uczniowie i uczennice będą doskonalili kilka kluczowych kompetencji.

Najistotniejsze z nich to: wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania, porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców oraz identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Osoba ucząca proponuje uczniom i uczennicom różnorodne aktywności związane z wdrażaniem trzeciego etapu bilansu kompetencji. Mowa tutaj o etapie weryfikowania, czyli stworzenia planu dalszego rozwoju. Preferowana forma ma charakter indywidualny, ale na warsztatach dla klas VII-VIII osoba doradcy zawodowego może omawiać przykładowe plany rozwoju edukacyjno-zawodowego w grupie. Tutaj ma to jeszcze inny wymiar, gdyż zajęcia odbywają się w sposób zdalny na platformie elearningowej. Dlatego aplikacja IBE bardzo dobrze się sprawdza.

Instrukcja: zapoznaj się z dwoma aplikacjami pod nazwą: „Kompas” oraz „Kompas szkolnictwa branżowego”. Pomogą Ci w wyszukaniu interesujących Cię kwalifikacji zawodowych. Dzięki aplikacjom poznasz ponad 200 zawodów i kwalifikacji zawodowych ze szkolnictwa branżowego określonych w podstawach programowych kształcenia w zawodach z roku 2019. Zawody są pogrupowane wg obszarów kształcenia i branż. Znajdź interesujący Cię zawód i poznaj jego opis.

Dzięki wykorzystaniu funkcjonalności dostępnych w obydwu aplikacjach będziesz dysponować wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi podczas szukania pracy, albo w przypadku potrzeby przekwalifikowania się lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji. Na podstawie wyszukanych informacji opracuj i zaprezentuj swój indywidualny plan rozwoju edukacyjnego i zawodowego.

Swój indywidualny plan rozwoju możesz uzupełniać stopniowo, dzieląc pracę na etapy dowolnie dodając poszczególne elementy. Możliwość ta jest szczególnie istotna w przypadku uwzględniania potrzeb oraz możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W przypadku trudności poproś o pomoc osobę doradcy

zawodowego lub rówieśników z klasy. Razem poszukajcie rozwiązań i pomysłów, które najbardziej Wam odpowiadają.

Część 7. Osoba prowadząca zajęcia dokonuje krótkiego omówienia efektów osiągniętych podczas wyżej opisanej fazy realizacji lekcji. Uwzględniając potrzeby i możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ta część lekcji przybiera swobodną formę i odbywa się z wykorzystaniem pogadanki online.

Najważniejsze wnioski mogą zostać zapisane w postaci kilku punktów lub pytań. Uczennice i uczniowie mogą również samodzielnie zanotować najistotniejsze ich zdaniem informacje i podzielić się swoją notatką z kolegami i koleżankami z klasy na wirtualnej tablicy platformy do zdalnej edukacji.

Nauczyciel, nauczycielka zwraca młodzieży uwagę na trudną, ale bardzo przydatną umiejętność dokonywania rekapitulacji. Streszczanie, wypunktowanie, podsumowanie, przegląd najważniejszych elementów pozwala spojrzeć na omawiane zagadnienie jeszcze raz i wyłuszczyć z niego, wszystko to co stanowi sedno sprawy. Dzięki rozwijaniu opisanej umiejętności osoby uczące się usprawniają swoje kompetencje komunikacyjne.

Część 8. Podsumowaniem zajęć jest multimedialne ćwiczenie na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej. Jego celem jest utrwalenie wiedzy zdobytej na zajęciach oraz sprawdzenie, czy założone cele lekcji zostały zrealizowane. Osoby uczące się w atrakcyjny i przystępny sposób dokonują weryfikacji wiadomości uzyskanych w trakcie warsztatów na temat zawodów, kwalifikacji zawodowych oraz zapotrzebowania rynku na pracowników w konkretnych zawodach.

Ćwiczenie ma tytuł: „Prognoza zapotrzebowania na pracowników” i zawiera tekst z lukami do uzupełnienia. Tekst pochodzi z następującego źródła: [Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na 2022 rok](#), (2022), Warszawa: MEN, artykuł w serwisie: <https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Instrukcja: uzupełnij tekst brakującymi wyrazami: wojewódzkim, zawodach, branżowego, rozwoju, zawodów, prognozę, krajowym, kształcenie, zapotrzebowanie. Powodzenia! Zadanie z lukami „[Prognoza zapotrzebowania na pracowników](#)” (dostępne w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/97007400>), dostępny online [dostęp: 6.03.2022]. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

W przypadku jakichkolwiek trudności związanych z wykonaniem ćwiczenia, m.in. problemów technicznych, można zaproponować uczniom i uczennicom, kilka pytań do tekstu źródłowego. Zdania pytajne mogą w pierwszej kolejności dotyczyć brakujących w tekście słów kluczowych. Osoby uczące się mogą podjąć próbę zdefiniowania lub odszukania znaczeń w wybranej internetowej encyklopedii lub w słowniku języka polskiego. Jest to propozycja ćwiczenia w parach.

Osoby uczące się znaczenie słów mogą sprawdzić w [Słowniku Języka Polskiego PWN](https://sjp.pwn.pl/) (hasła w serwisie: <https://sjp.pwn.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022] oraz w [Encyklopedii PWN](https://encyklopedia.pwn.pl/) (hasła w serwisie: <https://encyklopedia.pwn.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022]. Synonimy słów mogą sprawdzić w [Słowniku Synonimów](https://www.synonimy.pl/) (hasła w serwisie: <https://www.synonimy.pl/>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Dzięki temu ćwiczeniu uczniowie i uczennice korzystają z różnych źródeł informacji, np. słowników i encyklopedii oraz zasobów internetu i rozwijają kluczowe kompetencje językowe. Doskonałą umiejętność poszukiwania, porządkowania, krytycznej analizy oraz wykorzystania informacji z różnych źródeł.

Zgodnie z instrukcją zawartą na Zintegrowanej Platformie skierowaną do osób uczących się: „z ćwiczeniami interaktywnymi możesz pracować w dwóch dodatkowych trybach: w trybie dla osób niedowidzących i niewidomych, w którym materiał jest w pełni obsługiwany przy pomocy klawiatury wraz z uruchomionym dedykowanym czytnikiem ekranu.

Aktywacja tego trybu następuje poprzez wciśnięcie kombinacji klawiszy Ctrl plus Enter oraz w trybie umożliwiającym obsługę wyłącznie za pomocą klawiatury. Aktywacja tego trybu następuje poprzez wciśnięcie kombinacji klawiszy Shift plus Enter lub przez kliknięcie przycisku z ikoną klawiatury umieszczonego na nagłówku. W obydwu trybach moduł ćwiczeniowy lub jego element, na którym może być wykonana akcja (aktywny), jest otoczony ciemnoniebieską ramką.

Część 9. Osoba prowadząca zajęcia daje uczniom i uczennicom dwa zadania rozwojowe do wyboru do wykonania po lekcji. Głównym celem ćwiczeń jest motywowanie uczniów i uczennic do samodzielnych poszukiwań oraz brania odpowiedzialności za własny proces uczenia się.

Zadanie pierwsze do wyboru: zapoznaj się z zasobami [„Preorientacja i orientacja zawodowa”](https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-orientacja-zawodowa) dostępnymi na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (dostępne w serwisie: [https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-](https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-orientacja-zawodowa)

[zawodowa/DpQ1p1wjh](#)), dostępny online [dostęp: 6.03.2022]. Następnie wybierz interesujący Cię zawód. Przejrzyj plik pdf, obejrzyj film. Wykonaj quiz zamieszczony pod materiałami: ćwiczenia interaktywne przypisane do danego zawodu.

Zadanie drugie do wyboru: odpowiedz w kilku zdaniach na pytanie: „Jak się rozwijać?” Jeśli zabraknie Ci pomysłów na rozwinięcie tematu, obejrzyj film „[Drogi Zawodowe - Decyzje cz. 7](#)”, który może okazać się pomocny w napisaniu wypracowania (film w serwisie: <https://www.youtube.com/watch?v=qefETYPjBs0>), dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Zadanie możesz opracować w formie pisemnej lub ustnej. Wyniki swojej pracy domowej prześlij nauczycielowi, nauczycielce za pośrednictwem platformy do zdalnej edukacji. Możesz również w wyznaczonym do tego czasie przez osobę uczącą przekazać wyniki pracy w formie ustnej.

EWALUACJA ZAJĘĆ

Na zakończenie zajęć osoba prowadząca warsztaty prosi uczniów i uczennice o udzielenie konstruktywnej informacji zwrotnej na temat uczenia się podczas lekcji. Osoby uczące się mają do dyspozycji kartę pracy, która zawiera szablon ewaluacji mający cztery pytania otwarte do udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej.

Pytania są następujące: „Co jest dobre?”, „Co wymaga poprawy?”, „Jak należy to poprawić?”, „W jakim kierunku pracować dalej?”. Podczas udzielania odpowiedzi należy pamiętać o zasadach dobrej, empatycznej komunikacji, która nie blokuje rozmówców, a otwiera ich na akt udzielania i przyjmowania konstruktywnych informacji zwrotnych w określonej formule.

Instrukcja: udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach. Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji. Informacja zwrotna może być ustna lub pisemna. Zanotuj ją w polach karty pracy lub wyślij za pośrednictwem chatu. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Źródło ćwiczenia: [EWALUACJA Konstruktywna Informacja Zwrotna](#), (2022), Warszawa: ZPE, materiał w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/12658000>, dostępny online [dostęp: 7.03.2022].

Ewaluacja zajęć odbywa się również na bieżąco podczas warsztatów. Nauczyciel, nauczycielka udziela ustnej informacji zwrotnej, wspierając w ten sposób uczniów i uczennice wykonujących określone zadania i ćwiczenia. W razie uzasadnionej potrzeby osoba ucząca dokonuje ewaluacji aktywności podejmowanych przez młodzież również w formie pisemnej za pośrednictwem chatu.

BIBLIOGRAFIA

1. Baraniak B., (2008) *Edukacja w przygotowaniu człowieka do pracy zawodowej*, Warszawa: IBE.
2. Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., (2011) *Drogi kariery: jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
3. Gołębiowska I., (2016), *Dojrzewanie do zawodu*, „Wychowawca”, nr 6, s. 22-24.
4. Góra-Olszewska J., (2013), *Mapa poznania siebie*, „Głos Pedagogiczny”, nr 9, s. 41-42.
5. Guichard J., Huteau M., (2005) *Psychologia orientacji i poradnictwa zawodowego*, Kraków: Impuls Wydawnictwo.
6. Kania I., (2010), *Jak towarzyszyć uczniom w rozwoju społeczno-zawodowym? Gry szkoleniowe i scenariusze zajęć do pracy z młodzieżą*, Warszawa: Difin.
7. Kukła D., (2008) *Komunikacja w doradztwie zawodowym*, Radom: Instytut Technologii Eksploatacji - PIB.
8. Kukła D., Duda W., (2016) *Poradnictwo zawodowe: rozwój zawodowy w ujęciu przekrojowym*, Warszawa: Wydawnictwo Difin.
9. Łukasiewicz A., Sołtysińska G., (2003) *Szkolny doradca zawodowy*, Warszawa: KOWEziU.
10. Mursztyn-Gorgoń D., (2016/2017), *Nauczyciel doradcą zawodowym ucznia*, „Uczyć Lepiej”, nr 1, s. 16.
11. Paszkowska-Rogacz A., (2009) *Doradztwo zawodowe: wybrane metody badań*, Warszawa: Difin.
12. Rosalska M., Wawrzonek A., (2012) *Między szkołą a rynkiem pracy: doradztwo zawodowe w szkołach*, Warszawa: Difin.
13. Sidor-Rządowska M., (2018), *Coaching kariery. Doradztwo zawodowe w warunkach współczesnego rynku pracy*, Warszawa: Wolters Kluwer.
14. Stańczyk I., (2013), *Doradztwo personalne i zawodowe*, Warszawa: Difin.
15. Stańczyk I., (2019), *Nowe trendy w doradztwie personalnym i zawodowym*, Warszawa: Wydawnictwo Difin.
16. Wojtasik B., (1997) *Warsztat doradcy zawodu*, Warszawa: Wydawnictwo Szkolne PWN.

NETOGRAFIA

1. [Baza Dobrych Praktyk. Walidacja i zapewnianie jakości](https://walidacja.ibe.edu.pl/dobrepraktyki/index.php), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/dobrepraktyki/index.php>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
2. [Bilans kompetencji](https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://walidacja.ibe.edu.pl/metody/pl/metody-walidacji/bilans-kompetencji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
3. [Czym jest Moje Portfolio?](https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio), (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://mojeportfolio.ibe.edu.pl/o-moim-portfolio>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
4. [Kompas szkolnictwa branżowego](https://szkolnictwo.ibe.edu.pl/), (2022), Warszawa: Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://szkolnictwo.ibe.edu.pl/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
5. [Kompas](https://kompas.ibe.edu.pl/), (2022), Warszawa: Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://kompas.ibe.edu.pl/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
6. [Od aktora do autora: wspieranie młodzieży w konstruowaniu własnej kariery](https://doradztwo.ore.edu.pl/od-aktora-do-autora/), (2012), Warszawa: KOWEziU, artykuł w serwisie: <https://doradztwo.ore.edu.pl/od-aktora-do-autora/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
7. [Polska Rama Kwalifikacji](https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji), (2022), Warszawa: Zintegrowany System Kwalifikacji, artykuł w serwisie: <https://kwalifikacje.gov.pl/o-zsk/polska-rama-kwalifikacji>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
8. [Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na 2022 rok](https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac), (2022), Warszawa: MEN, artykuł w serwisie: <https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
9. [Preorientacja i orientacja zawodowa](https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-zawodowa/DpQ1p1wjh), (2022), Warszawa: ZPE, artykuł w serwisie: <https://zpe.gov.pl/a/preorientacja-i-orientacja-zawodowa/DpQ1p1wjh>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].
10. [Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego: przewodnik dla nauczyciela i doradcy](https://doradztwo.ore.edu.pl/warsztat-diagnostyczny-doradcy-zwodowego/), (2012), Warszawa: KOWEziU, artykuł w serwisie: <https://doradztwo.ore.edu.pl/warsztat-diagnostyczny-doradcy-zwodowego/>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

Ćwiczenie: integracja zespołu.

Ćwiczenie ma tytuł: „Pozytywna koniczyna” i zawiera cztery niedokończone zdania określające zasoby osoby wykonującej zadanie.

Instrukcja: wpisz swoje imię w centralnej części koniczyny. Następnie dokończ rozpoczęte zdania. W ten sposób określisz swoje zasoby i podzielisz się nimi z pozostałymi osobami w zespole. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

NOWE SPOJRZENIE NA WŁASNE ZASOBY

DOKOŃCZ CZTERY ZDANIA
I PODZIEL SIĘ SOBĄ W ZESPOLE

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 2

Ćwiczenie: integracja zespołu.

Ćwiczenie ma tytuł: „Praca na własnych zasobach” i zawiera cztery pytania mające naprowadzić osobę na wykorzystanie nabytych umiejętności w nowej sytuacji.

Instrukcja: poproś osobę z klasy, aby przeprowadziła z Tobą rozmowę w oparciu o scenariusz z pytaniami zawarty w karcie pracy. Następnie zamieńcie się rolami, tak abyś mógł/mogła zadać te same pytania rozmawiającej z Tobą osobie.

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

pytania

praca na własnych zasobach

- 1**
stara sytuacja
W jakiej sytuacji byłeś/byłaś kiedyś, która zakończyła się sukcesem?
- 2**
zdołane doświadczenie
Jakie negatywne i pozytywne zdarzenia miały wówczas miejsce?
- 3**
odkryte zasoby
Jak sobie wtedy poradziłeś/poradziłaś w tej sytuacji?
- 4**
nowe wyzwanie
Jak nabyte umiejętności możesz wykorzystać w nowej sytuacji?

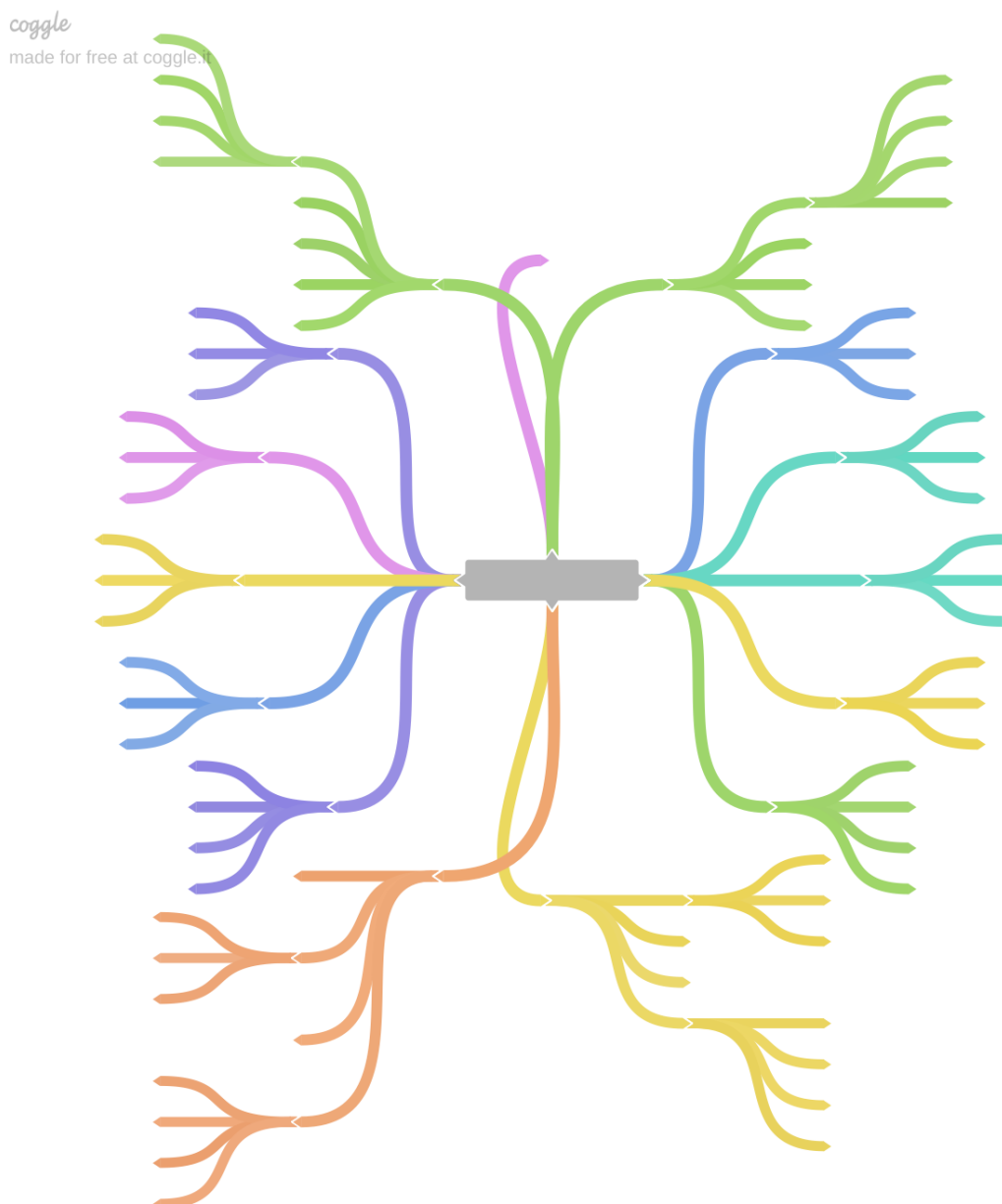
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.

Załącznik 4

Ćwiczenie: burza mózgów.

Karta pracy: zawiera szablon mapy mentalnej służący do zapisywania pomysłów w trakcie burzy mózgów.

Instrukcja: zapisz wszystkie pomysły, które pojawią się w trakcie wirtualnej burzy mózgów. Pamiętaj o najważniejszych zasadach brainstormingu. Notatki można wykonać w formie mapy mentalnej online lub na wydrukowanej karcie pracy.

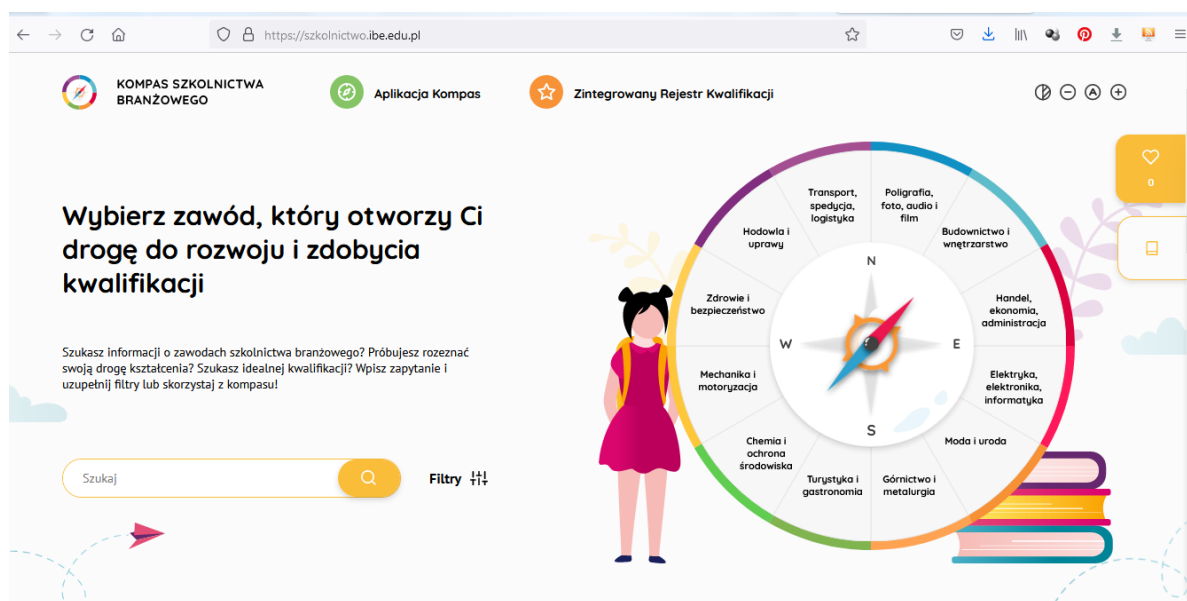
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Coggle.it. Grafika pochodzi z zasobów Coggle.it.

Załącznik 5

Ćwiczenie: aplikacja IBE.

Ćwiczenie ma tytuł: „Kompas” oraz „Kompas szkolnictwa branżowego” i zawiera informacje o zawodach szkolnictwa branżowego, możliwościach kształcenia oraz uzyskiwania kwalifikacji zawodowych.

Instrukcja: zapoznaj się z dwoma aplikacjami pod nazwą: „Kompas” oraz „Kompas szkolnictwa branżowego”. Pomogą Ci w wyszukaniu interesujących Cię kwalifikacji zawodowych. Dzięki aplikacjom poznasz ponad 200 zawodów i kwalifikacji zawodowych ze szkolnictwa branżowego określonych w podstawach programowych kształcenia w zawodach z roku 2019. Zawody są pogrupowane wg obszarów kształcenia i branż. Będziesz dysponować wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi podczas szukania pracy, potrzeby przekwalifikowania się lub uzyskania dodatkowych kwalifikacji. Na podstawie wyszukanych informacji możesz opracować swój indywidualny plan rozwoju edukacyjnego i zawodowego.

Źródło: „[Kompas szkolnictwa branżowego](https://szkolnictwo.ibe.edu.pl)”, (2022), Warszawa: IBE, artykuł w serwisie: <https://szkolnictwo.ibe.edu.pl>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Załącznik 6

Ćwiczenie: tekst z lukami ZPE.

Ćwiczenie ma tytuł: „Prognoza zapotrzebowania na pracowników” i zawiera tekst z lukami do uzupełnienia na temat przewidywanego popytu na pracowników.

Instrukcja: uzupełnij tekst brakującymi wyrazami: wojewódzkim, zawodach, branżowego, rozwoju, zawodów, prognozę, krajowym, kształcenie, zapotrzebowanie.

Powodzenia! Zadanie z lukami „[Prognoza zapotrzebowania na pracowników](#)”

(dostępne w serwisie: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/97007400>), dostępny online [dostęp: 6.03.2022]. Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Już po raz czwarty Minister Edukacji i Nauki ogłosił [] zapotrzebowania na pracowników w [] szkolnictwa branżowego na [] i [] rynku pracy. Prognoza krajowa zawiera alfabetyczny wykaz 30 [], dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne [] na rynku pracy. Ma ona na celu wspomaganie szkolnictwa [] poprzez stymulowanie oferty szkół prowadzących [] zawodowe. Zawody o szczególnym znaczeniu dla [] państwa to: automatyk, betoniarz-zbrojarz, cieśla, dekarz, elektromechanik, elektryk, kierowca mechanik, mechanik-monter maszyn i urządzeń, mechatronik, monter konstrukcji budowlanych, monter nawierzchni kolejowej, monter stolarki budowlanej, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, operator obrabiarek skrawających, ślusarz, technik automatyk, technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, technik budowy dróg, technik dekarstwa, technik elektroenergetyk transportu szynowego, technik elektryk, technik energetyk, technik mechanik, technik mechatronik, technik programista, technik robotyk, technik spawalnictwa, technik montażu i automatyki stolarki budowlanej technik transportu kolejowego.

Źródło: [Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na 2022 rok](#), (2022), Warszawa: MEN, artykuł w serwisie: <https://infozawodowe.men.gov.pl/aktualnosci/prognoza-zapotrzebowania-na-prac>, dostępny online [dostęp: 1.03.2022].

Załącznik 7

Ćwiczenie: ewaluacja zajęć.

Karta pracy zawiera: szablon ewaluacji mający cztery pytania otwarte do udzielania konstruktywnej informacji zwrotnej.

Instrukcja: udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach.

Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji. Informacja zwrotna może być ustna lub pisemna. Zanotuj ją w polach karty pracy lub wyślij za pośrednictwem chatu.

Dostępność ćwiczenia: w formie online lub wydruku.

Ewaluacja
Konstruktywna Informacja Zwrotna

Udziel krótkiej informacji zwrotnej na temat uczenia się na zajęciach. Pamiętaj o zasadach dobrej komunikacji.

 Co jest dobre?

 Co wymaga poprawy?

 Jak należy to poprawić?

 W jakim kierunku pracować dalej?

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem programu Canva.com. Grafika pochodzi z zasobów Canva.com.